

MATERIAŁ PORÓWNAWCZY

do ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r.

o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw

(druk nr 1012)

U S T A W A z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901)

Art. 6.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) całkowita niezdolność do pracy - całkowitą niezdolność do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo zaliczenie do I lub II grupy inwalidów lub legitymowanie się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 2) dochód dziecka - dochód, do którego zalicza się kwotę otrzymywanej renty wraz z dodatkiem dla sierot zupełnych, zasiłek pielęgnacyjny, dodatek pielęgnacyjny, otrzymywane alimenty oraz kwotę odpowiadającą dochodom uzyskiwanym z majątku dziecka;
- 3) dochód na osobę w rodzinie - dochód rodziny podzielony przez liczbę osób w rodzinie;
- 4) dochód rodziny - sumę miesięcznych dochodów osób w rodzinie;
- 5) jednostka organizacyjna pomocy społecznej - regionalny ośrodek polityki społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, ośrodek pomocy społecznej, centrum usług społecznych - w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818), dom pomocy społecznej, placówkę specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, ośrodek wsparcia i ośrodek interwencji kryzysowej;
- 6) kontrakt socjalny - pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny;

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- 7) niezdolność do pracy z tytułu wieku - osiągnięcie wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1 oraz w art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504, 1504 i 2461);
- 8) osoba bezdomna - osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania;
- 9) osoba samotna - osobę samotnie gospodarującą, niepozostającą w związku małżeńskim i nieposiadającą wstępnych ani zstępnych;
- 10) osoba samotnie gospodarująca - osobę prowadzącą jednoosobowe gospodarstwo domowe;
- 11) osoba zatrudniona - osobę pozostającą w zatrudnieniu w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub prowadzącą działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów dotyczących działalności gospodarczej;
- 11a) (uchylony);
- 12) praca socjalna - działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi;
- 13) renta - rentę z polskiego lub zagranicznego systemu ubezpieczeń społecznych, rentę strukturalną lub rentę socjalną;
- 14) rodzina - osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące;
- [15) średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej - kwotę rocznych kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego, w domu;]*

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- <15) **średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej – kwotę rocznych kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców, o których mowa w art. 55 ust. 1, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego, w domu;**>
- 16) świadczenie nienależnie pobrane - świadczenie pieniężne uzyskane na podstawie przedstawionych nieprawdziwych informacji lub niepoinformowania o zmianie sytuacji materialnej lub osobistej;
- 17) bar mleczny - przedsiębiorcę prowadzącego działalność gospodarczą w postaci samoobsługowych, bezalkoholowych, ogólnodostępnych zakładów masowego żywienia, sprzedających całodziennie posiłki mleczno-nabiałowo-jarskie;
- 18) projekt socjalny - zespół działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób, rodzin, grup zagrożonych ubóstwem, marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Art. 13.

1. Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej, z zastrzeżeniem ust. 1a.
- 1a. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do osób odbywających karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.
2. Osobie tymczasowo aresztowanej zawieszają się prawo do świadczeń z pomocy społecznej. Za okres tymczasowego aresztowania nie udziela się świadczeń.
- <3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do świadczenia w formie pracy socjalnej. Praca socjalna może być świadczona na rzecz osoby, której pozostało nie więcej niż 3 miesiące do planowanego opuszczenia zakładu karnego albo aresztu śledczego.**
4. Praca socjalna na rzecz osoby, o której mowa w ust. 3, jest świadczona przez pracownika socjalnego zatrudnionego w zakładzie karnym, w areszcie śledczym lub w gminie właściwej miejscowo ze względu na deklarowane przez tę osobę miejsce jej zamieszkania. W przypadku osoby bezdomnej stosuje się przepis art. 101 ust. 2.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek pracownika socjalnego gminy właściwej do świadczenia pracy socjalnej na rzecz osoby, o której mowa w ust. 3, pracownik socjalny gminy właściwej ze względu na miejsce położenia zakładu karnego lub aresztu śledczego jest obowiązany do udzielenia pomocy temu pracownikowi.>

uwaga:

użyte w art. 17 w ust. 1 w pkt 12, w art. 19 w pkt 11, w art. 36 w pkt 2 w lit. n i q, w art. 88 w ust. 1 w pkt 3, w art. 90 w ust. 2 i 3, w art. 93 w ust. 1 w pkt 1 w lit. c oraz w art. 97 w ust. 1 i 5, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy [*mieszkanie chronione*] zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami <**mieszkanie treningowe lub wspomagane**>

Art. 17.

1. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- [11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;]*
- <11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich;>**
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) (uchylony);
- 14) dożywianie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16a) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
- 1a. W przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy utrzymywanie i zapewnienie środków na wynagrodzenia

Objaśnienie oznaczeń: *[] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

pracowników zespołu do spraw realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w centrum usług społecznych.

2. Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;

<2a) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich;>

- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;

3a) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;

<3b) przyznawanie i realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej;>

- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Art. 19.

Do zadań własnych powiatu należy:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
- 2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- 3) (uchylony);
- 4) (uchylony);
- 5) (uchylony);
- 6) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◊ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- 7) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 8) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mających trudności w integracji ze środowiskiem;
- 9) (uchylony);
- 10) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- <10a) realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej;>**
- 11) prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- 13) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- 14) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 15) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 16) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 19) utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Art. 22.

Do zadań wojewody należy:

- 1) ustalanie sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego;
- 2) stwierdzenie zgodności programów naprawczych w zakresie osiągnięcia standardów w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej oraz ocena stopnia ich realizacji;
- 3) wydawanie i cofanie zezwoleń lub zezwoleń warunkowych na prowadzenie domów pomocy społecznej oraz wydawanie i cofanie zezwoleń na prowadzenie placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej;
- 3a) (uchylony);
- [4) prowadzenie rejestru domów pomocy społecznej, placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, miejsc udzielania tymczasowego schronienia oraz jednostek specjalistycznego poradnictwa;]*
- <4) prowadzenie rejestru domów pomocy społecznej, mieszkań treningowych i wspomaganych, placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, miejsc udzielania tymczasowego schronienia oraz jednostek specjalistycznego poradnictwa;>**
- 5) koordynowanie działań w zakresie integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt

Objaśnienie oznaczeń: *[] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, oraz prowadzenie rejestru zatwierdzonych indywidualnych programów integracji;

6) (uchylony);

7) realizacja lub zlecenie jednostkom samorządu terytorialnego lub podmiotom uprawnionym, o których mowa w art. 25 ust. 1, zadań wynikających z programów rządowych lub programów ustanowionych przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;

8) nadzór nad realizacją zadań samorządu gminnego, powiatowego i województwa, w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz nad jakością usług, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy, a także nad zgodnością zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami;

8a) (uchylony);

9) kontrola jakości usług oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, o których mowa w pkt 8, wykonywanych przez podmioty niepubliczne na podstawie umowy z organami administracji rządowej i samorządowej;

9a) kontrola jakości usług oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, o których mowa w pkt 8, wykonywanych przez domy pomocy społecznej prowadzone nie na zlecenie organu jednostki samorządu terytorialnego przez podmioty niepubliczne, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2-4;

10) kontrola placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, w zakresie standardów usług socjalno-bytowych i przestrzegania praw tych osób, a także nad zgodnością zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami;

11) analiza stanu i skuteczności pomocy społecznej w oparciu o ocenę zasobów pomocy społecznej przyjętą przez samorząd województwa z uwzględnieniem założeń przewidzianych w strategii;

12) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- 13) realizacja zadań określanych przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w zakresie utrzymania i rozwoju systemu informatycznego w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej w województwie oraz współfinansowanie i sprawowanie nadzoru nad jego funkcjonowaniem;
- 14) finansowe wspieranie programów w określonym przez wojewodę obszarze pomocy społecznej, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub podmioty uprawnione, o których mowa w art. 25 ust. 1; do wyboru programów stosuje się odpowiednio przepisy art. 25;
- 15) koordynowanie, w ramach systemu pomocy społecznej, działań w zakresie zapobiegania handlowi ludźmi oraz wsparcia udzielanego ofiarom handlu ludźmi.

Art. 23.

1. Do zadań ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego należy:
 - 1) tworzenie koncepcji i określanie kierunków rozwoju w obszarze pomocy społecznej;
 - 2) zlecenie i finansowanie badań, ekspertyz i analiz w obszarze pomocy społecznej;
 - 3) monitorowanie standardów, o których mowa w art. 22 pkt 8;
 - 4) analiza skuteczności pomocy społecznej;
 - 5) inspirowanie i promowanie nowych form i metod działania, a także szkolenie kadr;
 - 6) nadzór merytoryczny nad szkoleniem w zakresie organizacji pomocy społecznej i specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny oraz nad szkoleniem dla superwizorów pracy socjalnej;
 - 7) opracowywanie i finansowanie programów osłonowych;
 - 7a) finansowe wspieranie programów w określonym przez ministra obszarze pomocy społecznej, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub podmioty uprawnione, o których mowa w art. 25 ust. 1;
 - 8) (uchylony);
 - 9) określanie zadań administracji publicznej w zakresie utrzymania i rozwoju systemu informatycznego w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej w województwach, przekazywanie środków na współfinansowanie oraz sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem tego systemu;
 - 10) współdziałanie z organizacjami pozarządowymi.
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

1a. Do wyboru programów, o których mowa w ust. 1 pkt 7a, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

1b. Minister może dokonywać kontroli i oceny realizacji programów, które wspiera finansowo.

2. (uchylony).

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określi, w drodze rozporządzenia:

1) opis systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 17, art. 19 pkt 17, art. 21 pkt 7 i art. 22 pkt 12, stosowanych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, zawierający strukturę systemu, wymaganą minimalną funkcjonalność systemu oraz zakres komunikacji między elementami struktury systemu, w tym zestawienie struktur dokumentów elektronicznych, formatów danych oraz protokołów komunikacyjnych i szyfrujących, o których mowa w art. 13 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 57),

2) wymagania standaryzujące w zakresie bezpieczeństwa, wydajności i rozwoju systemu,

3) sposób postępowania w zakresie stwierdzania zgodności oprogramowania z opisem systemu

- mając na uwadze zapewnienie jednorodności zakresu i rodzaju danych, która umożliwi ich scalanie w zbiór centralny, a także zachowanie zgodności z minimalnymi wymaganiami i sposobem stwierdzania zgodności oprogramowania, określonymi na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

4. W przypadku gdy realizacja zadań określonych w ustawie jest związana z przekazywaniem informacji za pomocą systemu teleinformatycznego, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego nieodpłatnie udostępni podmiotom obowiązującym do przekazywania informacji na podstawie niniejszej ustawy oprogramowanie, które jest zgodne z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w przepisach wydanych na podstawie ust. 3.

[4a. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego prowadzi i rozwija rejestr centralny obejmujący dane dotyczące jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, a

także dane dotyczące osób i rodzin ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej lub korzystających z tych świadczeń oraz form udzielonej pomocy społecznej, gromadzone przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej na podstawie przepisów ustawy, oraz przetwarza te dane w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej przekazują dane do rejestru centralnego, wykorzystując oprogramowanie, o którym mowa w ust. 4.]

<4a. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego prowadzi i rozwija rejestr centralny obejmujący dane dotyczące jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym dane o każdym czynnie, o którym mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.), popełnionym wobec pracownika socjalnego, a także dane dotyczące osób i rodzin ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej lub korzystających z tych świadczeń oraz form udzielonej pomocy społecznej, gromadzone przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej na podstawie przepisów ustawy, oraz przetwarza te dane w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej przekazują dane do rejestru centralnego, wykorzystując oprogramowanie, o którym mowa w ust. 4.>

5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, realizując zadania określone w ustawie związane z przekazywaniem informacji za pomocą środków komunikacji elektronicznej, uwzględnia zasadę równego traktowania wszystkich powszechnie użytkowanych w kraju systemów operacyjnych oraz uwzględnia potrzebę umożliwienia wszystkim podmiotom obowiązanych do przechowywania informacji w formie dokumentu elektronicznego, stosowania oprogramowania dostosowanego do używanych systemów informatycznych bez konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów licencyjnych.

Art. 23a.

1. W rejestrze centralnym, o którym mowa w art. 23 ust. 4a, gromadzi się zanonimizowane informacje o:

- 1) jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) wnioskach o przyznanie świadczeń;
- 3) realizowanych świadczeniach;

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

4) sytuacji osób lub rodzin, którym przyznano świadczenia;

5) rozstrzygnięciach w sprawie świadczeń[.] <;>

<6) każdym czynie, o którym mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, popełnionym wobec pracownika socjalnego.>

2. W celu umożliwienia weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej, osób korzystających z tych świadczeń oraz członków ich rodzin, w rejestrze centralnym, o którym mowa w art. 23 ust. 4a, gromadzi się informacje o:

1) imieniu i nazwisku;

2) dacie urodzenia;

3) adresie miejsca zamieszkania lub pobytu lub zameldowania na pobyt stały;

4) miejscu zamieszkania lub pobytu;

5) numerze PESEL;

6) numerze dokumentu potwierdzającego tożsamość;

7) płci;

8) stanie cywilnym;

9) obywatelstwie;

10) dacie wydania, numerze i rodzaju dokumentu określającego status cudzoziemca w Rzeczypospolitej Polskiej;

11) stopniu pokrewieństwa z członkami rodziny;

12) rodzaju szkoły lub szkoły wyższej, do której uczęszcza osoba;

13) dacie i miejscu złożenia wniosku o przyznanie świadczenia oraz rodzaju wnioskowanego świadczenia;

14) dacie wydania i rodzaju rozstrzygnięcia w sprawie świadczenia;

15) okresie, na który świadczenie zostało przyznane;

16) liczbie, rodzaju i wysokości przyznanych świadczeń o charakterze pieniężnym;

17) liczbie, rodzaju, zakresie, wartości i miejscu przyznanych usług i świadczeń o charakterze niepieniężnym;

18) miejscu otrzymania świadczenia;

19) składkach na ubezpieczenie zdrowotne obejmujące informacje o:

a) imieniu i nazwisku,

Objaśnienie oznaczeń: [i] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◊ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- b) numerze PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL - serii i numerze paszportu oraz dacie urodzenia,
 - c) dacie powstania obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego,
 - d) dacie wyrejestrowania z ubezpieczenia zdrowotnego,
 - e) kodzie i nazwie tytułu ubezpieczenia,
 - f) okresie rozliczeniowym,
 - g) danych dotyczących płatników składek:
 - numerze NIP, a jeżeli płatnikowi składek nie nadano tego numeru - numerze PESEL lub serii i numerze dowodu osobistego albo paszportu,
 - nazwie skróconej lub imieniu i nazwisku płatnika składek.
3. Prawo dostępu do informacji, o których mowa w ust. 2, oraz ich przetwarzania mają:
- 1) ośrodek pomocy społecznej oraz powiatowe centrum pomocy rodzinie - w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej, osób korzystających z tych świadczeń oraz członków ich rodzin;
 - 2) wojewoda w stosunku do osób, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach - w celu koordynowania działań w zakresie integracji cudzoziemców;
 - 3) organ właściwy, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390), i wojewoda - w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia rodzinne, osób pobierających świadczenia rodzinne oraz członków ich rodzin;
 - 4) organ właściwy dłużnika, o którym mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 581), i organ właściwy wierzyciela, o którym mowa w art. 2 pkt 10 tej ustawy - w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego i członków ich rodzin oraz danych dotyczących dłużników alimentacyjnych;
- 4a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych - w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o:

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- a) rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, osób pobierających ten kapitał oraz członków ich rodzin,
 - b) dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, osób pobierających to dofinansowanie oraz członków ich rodzin;
 - 5) Zakład Ubezpieczeń Społecznych - w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, osób pobierających to świadczenie oraz członków ich rodzin;
 - 6) organ realizujący świadczenie dobry start - w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o to świadczenie, osób pobierających to świadczenie oraz członków ich rodzin.
- 3a. Prawo dostępu do informacji, o których mowa w ust. 2 pkt 19, oraz ich przetwarzania ma także minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w celu umożliwienia podmiotom wymienionym w ust. 3 weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej, osób korzystających z tych świadczeń oraz członków ich rodzin.
- 3b. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w celu realizacji zadania, o którym mowa w ust. 3a, przekazuje drogą elektroniczną jednostkom organizacyjnym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 19 lit. a i b.
4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przechowuje informacje w rejestrze centralnym, o którym mowa w art. 23 ust. 4a, przez okres 10 lat od dnia zaprzestania udzielania świadczeń, z wyjątkiem informacji dotyczących osób, którym świadczenie nie zostało przyznane, które przechowuje się przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie świadczenia stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia bez rozpatrzenia.
5. Podmioty wymienione w ust. 3 przechowują informacje, o których mowa w ust. 2, przez okres 10 lat od dnia ich udostępnienia z rejestru centralnego, o którym mowa w art. 23 ust. 4a, z wyjątkiem informacji dotyczących osób, którym świadczenie nie zostało

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

przyznane, które przechowuje się przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie świadczenia stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia bez rozpatrzenia.

6. Informacje, o których mowa w ust. 2, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania, o których mowa w ust. 4 i 5.
7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego udostępnia ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, na jego żądanie, dane, o których mowa w ust. 1 i 2, w celu niezbędnym do wykonywania zadań analitycznych. Minister właściwy do spraw finansów publicznych dokonuje pseudonimizacji udostępnionych danych, o których mowa w ust. 2.

Art. 36.

Świadczeniami z pomocy społecznej są:

1) świadczenia pieniężne:

- a) zasiłek stały,
- b) zasiłek okresowy,
- c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- d) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- e) (uchylona),
- f) pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- g) świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- h) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2) świadczenia niepieniężne:

- a) praca socjalna,
- b) bilet kredytowany,
- c) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- d) składki na ubezpieczenia społeczne,
- e) pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- f) sprawienie pogrzebu,
- g) poradnictwo specjalistyczne,
- h) interwencja kryzysowa,
- i) schronienie,
- j) posiłek,
- k) niezbędne ubranie,

[l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,]

< l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia i w rodzinnych domach pomocy oraz usługi sąsiedzkie,>

- m) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- n) mieszkanie chronione,

[o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,]

< o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, w tym usługi wsparcia krótkoterminowego,>

- p) (uchylona),
- q) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych,
- r) (uchylona).

Art. 37.

1. Zasiłek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

[2. Zasiłek stały ustala się w wysokości:

Objaśnienie oznaczeń: *[] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 719 zł miesięcznie;
- 2) w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.
3. Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie.]

<2. Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 1000 zł miesięcznie;
- 2) w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

3. Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 100 zł miesięcznie.>

4. W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania lub zasiłku dla opiekuna, zasiłek stały nie przysługuje.
5. Osobę przebywającą w domu pomocy społecznej lub ubiegającą się o przyjęcie do niego uznaje się za osobę samotnie gospodarującą, jeżeli przed przyjęciem do domu pomocy społecznej lub rozpoczęciem oczekiwania na miejsce w takim domu była uprawniona do zasiłku stałego.
6. Przy ustalaniu uprawnienia oraz wysokości zasiłku stałego do dochodu nie wlicza się kwoty zasiłku okresowego.

Art. 50.

1. Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

<1a. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania mogą być przyznane w formie usług sąsiedzkich.>

2. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małzonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.
3. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
<3a. Usługi sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
- 3b. Organizatorem usług sąsiedzkich jest gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania osoby korzystającej z usług sąsiedzkich lub podmiot uprawniony.>**
4. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.
<4a. Osobą wykonującą usługi sąsiedzkie może być osoba, która:
 - 1) jest pełnoletnia;**
 - 2) nie jest członkiem rodziny osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;**
 - 3) nie jest oddzielnie zamieszkującym małżonkiem, wstępnym ani zstępnym osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;**
 - 4) złożyła organizatorowi usług sąsiedzkich oświadczenie o zdolności pod względem psychofizycznym do świadczenia takich usług;**
 - 5) zamieszkuje w najbliższej okolicy osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;**
 - 6) ukończyła szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy;**
 - 7) została zaakceptowana przez osobę, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;**
 - 8) została zaakceptowana przez organizatora usług sąsiedzkich.**
- 4b. W przypadku nieukończenia szkolenia, o którym mowa w ust. 4a pkt 6, organizacja szkolenia należy do organizatora usług sąsiedzkich.>**

5. Ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.
6. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.
<6a. W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług.
- 6b. Rada gminy może postanowić o rozszerzeniu katalogu osób, o których mowa w ust. 1 i 2, o osoby, dla których wsparcie w postaci usług sąsiedzkich będzie miało charakter uzupełniający opiekę sprawowaną przez rodzinę, a także wspólnie niezamieszkującego małżonka, wstępnych i zstępnych.>**
7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych i kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, ze względu na szczególne potrzeby osób korzystających z usług, uwzględniając sytuację materialną tych osób.

Art. 51b.

1. (uchylony).
2. Korzystanie z usług świadczonych w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, niebędących usługami całodobowymi oraz korzystanie z usług klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest nieodpłatne.
<2a. W przypadku ubiegania się o usługi, o których mowa w ust. 2, a także przy sporządzaniu aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego w przypadku

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

korzystania z tych usług nie ustala się sytuacji dochodowej i majątkowej osób i rodzin.>

3. Odpłatność za usługi całodobowe w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi ustala się w wysokości 70% dochodu osoby korzystającej z usług, proporcjonalnie do okresu jej pobytu.
4. Odpłatność, o której mowa w ust. 3, nie może być wyższa niż średnia miesięczna kwota dotacji na jednego uczestnika, o której mowa w art. 51c ust. 3, wyliczona dla ośrodka wsparcia, w którym osoba przebywa.
5. Decyzję o skierowaniu do ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i decyzję ustalającą odpłatność za korzystanie z usług całodobowych w tych ośrodkach wydaje właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego prowadzącej lub zlecającej prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
6. Organ, o którym mowa w ust. 5, może zwolnić osoby zobowiązane do odpłatności za usługi całodobowe w ośrodkach wsparcia, na ich wniosek, częściowo lub całkowicie z tej odpłatności. Przepis art. 64 stosuje się odpowiednio.
7. Dochody z tytułu odpłatności za usługi całodobowe świadczone w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi stanowią dochód budżetu państwa.

[Art. 53.

1. *Osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, może być przyznane wsparcie w mieszkaniu chronionym.*

2. *Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.*
3. *Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub podmiot uprawniony i w zależności od celu udzielania wsparcia prowadzone jest jako mieszkanie chronione treningowe lub mieszkanie chronione wspierane.*
4. *W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.*
5. *Mieszkanie chronione wspierane przeznaczone jest dla:*
 - 1) *osoby niepełnosprawnej, w szczególności osoby niepełnosprawnej fizycznie lub osoby z zaburzeniami psychicznymi;*
 - 2) *osoby w podeszłym wieku lub przewlekle chorej.*
6. *W mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.*
7. *Decyzję o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydaje się na czas określony.*
8. *W stosunku do osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób, może być wydana decyzja o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wspieranym na czas nieokreślony.*
9. *Decyzja o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydawana jest po dokonaniu uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym podmiotu kierującego, pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej prowadzącej mieszkanie chronione lub podmiotu uprawnionego prowadzącego mieszkanie chronione a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym lub jej przedstawicielem ustawowym.*

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

10. *Uzgodnienia, o których mowa w ust. 9, mają formę pisemną i dotyczą:*

1) *celu pobytu;*

2) *okresu pobytu;*

3) *rodzaju i zakresu świadczonego wsparcia;*

4) *odpłatności osoby korzystającej ze wsparcia;*

5) *sposobu zgłaszania planowanej nieobecności w mieszkaniu chronionym;*

6) *zasad i sposobu realizacji programu usamodzielniania osoby korzystającej ze wsparcia lub programu wspierania osoby.*

11. *Wsparcie świadczone w mieszkaniu chronionym nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin.*

12. *Korzystanie ze wsparcia w mieszkaniu chronionym, prowadzonym przez podmioty inne niż gmina, powiat lub na ich zlecenie, odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą korzystającą z pobytu w mieszkaniu chronionym lub jej przedstawicielem ustawowym. W tym przypadku nie stosuje się ust. 7-11.*

13. *Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, minimalne standardy usług świadczonych w mieszkaniach chronionych oraz minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniu chronionym, kierując się potrzebą zapewnienia właściwych usług i pomocy oraz uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne osób kierowanych do mieszkania chronionego odpowiedniego rodzaju.]*

< Art. 53.

1. Osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie bezdomnej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa

w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, może być przyznane wsparcie w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym.

2. Mieszkania, o których mowa w ust. 1, są formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.
3. Mieszkania, o których mowa w ust. 1, mogą być prowadzone przez:
 - 1) każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej;
 - 2) organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej lub integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – na zasadach określonych w art. 25.
4. W mieszkaniu treningowym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia.
5. W mieszkaniu wspomaganym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.
6. Mieszkanie wspomagane jest przeznaczone w szczególności dla:
 - 1) osoby niepełnosprawnej, w tym osoby niepełnosprawnej fizycznie lub osoby z zaburzeniami psychicznymi;
 - 2) osoby w podeszłym wieku lub przewlekle chorej.
7. Mieszkania treningowe i wspomagane powinny spełniać minimalne standardy usług i minimalne standardy pomieszczeń, w tym w zakresie odpowiedniej powierzchni użytkowej, warunków mieszkalnych i sanitarnych oraz wyposażenia, określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 24.
8. Wsparcie w mieszkaniu treningowym jest przyznawane na czas określony.
9. Wsparcie w mieszkaniu wspomaganym jest przyznawane na czas określony, a w przypadku osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym

stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób – może zostać przyznane na czas nieokreślony.

10. Udzielenie wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym prowadzonym przez gminę albo powiat, inne niż gmina albo powiat właściwe do wydania decyzji, o której mowa w ust. 11, albo na ich zlecenie jest możliwe po zawarciu porozumienia między gminą kierującą albo powiatem kierującym z gminą prowadzącą albo powiatem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane lub zlecającymi ich prowadzenie.
- 10a. W przypadku mieszkańca domu pomocy społecznej, który w celu przygotowania do prowadzenia niezależnego życia rezygnuje z pobytu w domu, gminą kierującą tego mieszkańca do mieszkania treningowego lub wspomaganego, przez okres 3 lat od daty uchylecia decyzji kierującej do domu pomocy społecznej, jest gmina, która skierowała go do domu pomocy społecznej.
11. Podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym jest decyzja, wydawana po dokonaniu ustaleń między podmiotem kierującym do tej formy wsparcia, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym, zwanych dalej „kontraktem mieszkaniowym”.
12. Kontrakt mieszkaniowy ma formę pisemną i obejmuje:
 - 1) cel pobytu;
 - 2) okres pobytu;
 - 3) rodzaj i zakres świadczonego wsparcia;
 - 4) odpłatność osoby korzystającej ze wsparcia;
 - 5) poziom partycypacji w kosztach udzielonego wsparcia przez podmiot kierujący do tej formy wsparcia, jeżeli nie jest to podmiot prowadzący mieszkanie treningowe lub wspomagane lub zlecający ich prowadzenie;
 - 6) uprawnienia osoby korzystającej ze wsparcia;
 - 7) sposób zgłaszania planowanej nieobecności w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym;
 - 8) zobowiązanie się osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym do przestrzegania regulaminu pobytu w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym;

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- 9) zasady i sposób realizacji programu usamodzielniania osoby korzystającej ze wsparcia; w przypadku gdy stan osoby wskazuje na brak możliwości usamodzielnienia, programu usamodzielnienia nie sporządza się;
- 10) skutki nieprzestrzegania postanowień, o których mowa w pkt 6–8.
- 12a. Odpłatność, o której mowa w ust. 12 pkt 4, mieszkańca domu pomocy społecznej, o którym mowa w ust. 10a, nie może być wyższa niż 30% dochodu tej osoby.
- 12b. Różnicę pomiędzy odpłatnością, o której mowa w ust. 12 pkt 4, mieszkańca domu pomocy społecznej, o którym mowa w ust. 10a, korzystającego ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym, a kosztem pobytu w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym, pokrywa gmina kierująca do domu pomocy społecznej.
13. Kwalifikacja osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym odbywa się na podstawie dokumentów potwierdzających spełnianie przesłanek, o których mowa w ust. 1. Rodzinnego wywiadu środowiskowego nie przeprowadza się.
14. Wsparcie świadczone w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin.
15. Korzystanie ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym prowadzonym przez podmioty inne niż gmina, powiat lub na ich zlecenie odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą korzystającą z pobytu w takim mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym. W tym przypadku nie stosuje się przepisów ust. 8–14.
16. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia mieszkania prowadzi rejestr mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę, powiat lub na ich zlecenie, zwany dalej „rejestrem”, w celu usprawnienia udzielania świadczeń z pomocy społecznej oraz upowszechnienia informacji o prowadzonych mieszkaniach treningowych i wspomaganych.
17. Rejestr zawiera:
- 1) rodzaj mieszkania treningowego lub wspomaganego i nazwę, pod którą jest ono prowadzone;
 - 2) dane identyfikujące gminę lub powiat zlecające prowadzenie mieszkania treningowego lub wspomaganego;
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- 3) **dane identyfikacyjne podmiotu prowadzącego mieszkanie treningowe lub wspomagane:**
- a) **nazwę i adres siedziby,**
 - b) **formę organizacyjno-prawną;**
 - 4) **liczbę miejsc w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym;**
 - 5) **w przypadku mieszkania treningowego lub wspomaganego, w którym przebywają osoby skierowane na podstawie zawartego porozumienia, o którym mowa w ust. 10 – dane identyfikujące gminę lub powiat, z którymi zawarto porozumienie, oraz liczbę miejsc w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym, których dotyczy porozumienie.**
18. **Zgłoszenia do rejestru dokonuje podmiot prowadzący mieszkanie treningowe lub wspomagane.**
19. **Podmiot prowadzący mieszkanie treningowe lub wspomagane zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania.**
20. **Wojewoda na bieżąco aktualizuje zgłoszone dane w rejestrze.**
21. **Rejestr jest jawny. Dane z rejestru udostępnia się na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego.**
22. **Organizacja pozarządowa, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 tej ustawy prowadzące mieszkania treningowe lub wspomagane, z wyłączeniem trybu określonego w art. 25, zgłaszają fakt prowadzenia takiego mieszkania wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce położenia tego mieszkania.**
23. **Listę mieszkań, o których mowa w ust. 22, wojewoda publikuje na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego w celu upowszechnienia informacji o tych mieszkaniach. Lista zawiera dane, o których mowa w ust. 17 pkt 1, 3 i 4.**
24. **Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:**
- 1) **minimalne standardy usług świadczonych w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych,**
 - 2) **minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych**

– kierując się potrzebą zapewnienia właściwych usług i wsparcia oraz uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne osób korzystających ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany.>

Art. 55.

1. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających, zwanych dalej "mieszkańcami domu".
2. Organizacja domu pomocy społecznej, zakres i poziom usług świadczonych przez dom uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców domu oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności.
 - 2a. Dom pomocy społecznej może określić zasady zgłaszania przez mieszkańców domu personelowi tego domu wyjść poza jego teren.
 - 2b. W przypadku gdy brak opieki zagraża życiu lub poważnie zagraża zdrowiu mieszkańca domu będącego osobą z zaburzeniami psychicznymi, dyrektor lub kierownik tego domu może ograniczyć możliwość samodzielnego opuszczania przez tego mieszkańca terenu domu pomocy społecznej na podstawie zaświadczenia lekarza wydanego na czas oznaczony, nie dłuższy niż 6 miesięcy, wskazującego zasadność takiego ograniczenia.
 - 2c. Ograniczenie może być wydane na czas oznaczony wskazany w zaświadczeniu lekarza, nie dłuższy niż 6 miesięcy.
 - 2d. Ograniczenie jest wydawane w formie pisemnej i zawiera wskazanie osoby, której to ograniczenie dotyczy, okresu, na jaki jest wydane, uzasadnienie ograniczenia oraz pouczenie o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się dom pomocy społecznej.
 - 2e. Ograniczenie doręcza się mieszkańcowi domu, a gdy jest on osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie, również jego przedstawicielowi ustawowemu. Doręczając ograniczenie, dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej poucza mieszkańca domu o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia.

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- 2f. Informację o ograniczeniu dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej przesyła do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się ten dom, w terminie 3 dni od dnia doręczenia ograniczenia mieszkańcowi domu.
- 2g. Mieszkaniec domu, w tym również mieszkaniec ubezwłasnowolniony, jego przedstawiciel ustawowy, małżonek, krewny w linii prostej, rodzeństwo oraz osoba sprawująca nad nim faktyczną opiekę mogą wystąpić do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się dom pomocy społecznej, z wnioskiem o uchylene ograniczenia.
- 2h. W sprawach określonych w ust. 2d sąd opiekuńczy orzeka niezwłocznie po przeprowadzeniu rozprawy. Rozprawa powinna się odbyć nie później niż w terminie 14 dni od dnia wpływu wniosku o uchylene ograniczenia.
- 2i. Za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie w zakresie ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej przez jego mieszkańca odpowiedzialność ponosi podmiot prowadzący dom pomocy społecznej lub, w przypadku domu pomocy społecznej prowadzonego na zlecenie, odpowiedzialność solidarną ponoszą jednostka samorządu terytorialnego oraz podmiot prowadzący dom pomocy społecznej na jej zlecenie.
3. Dom pomocy społecznej może również świadczyć usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób w nim niezamieszkujących.

Art. 55a.

- 1. Dom pomocy społecznej, o którym mowa w art. 56 pkt 1–4 i 6, może świadczyć usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej osobom pełnoletnim wymagającym wsparcia z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niebędącym mieszkańcami domu.**
- 2. Podmiot prowadzący dom pomocy społecznej zgłasza wojewodzie informację o zamiarze świadczenia przez dom usług wsparcia krótkoterminowego, o których mowa w ust. 1, ze wskazaniem liczby miejsc przeznaczonych na usługi wsparcia dziennego i całodobowego, w terminie 14 dni od dnia ich powstania.**
- 3. Usługi wsparcia krótkoterminowego mogą być przyznane osobie, która ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymaga doraźnej pomocy w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej, ze względu na czasowe ograniczenie możliwości**

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

zapewnienia właściwego wsparcia w miejscu zamieszkania przez osoby na co dzień sprawujące opiekę nad tą osobą.

4. Rodzaj i zakres usług wsparcia krótkoterminowego są uzależnione od sytuacji osoby wymagającej wsparcia oraz jej indywidualnych potrzeb.
5. Usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie pobytu całodobowego są adekwatne do zakresu usług realizowanych przez dom pomocy społecznej na rzecz jego mieszkańców, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osób korzystających z tej formy wsparcia.
6. Usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie dziennej obejmują usługi, o których mowa w ust. 5, z wyłączeniem pobytu całodobowego.

Art. 55b.

1. Usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie pobytu całodobowego mogą być przyznane na czas określony nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym, z możliwością przedłużenia pobytu w szczególnie uzasadnionych przypadkach, o nie więcej niż kolejne 30 dni w roku kalendarzowym.
2. Usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie dziennej mogą być przyznane w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny dziennie i nie większym niż 12 godzin dziennie, nie większym niż 30 dni w roku kalendarzowym, z możliwością przedłużenia wsparcia w szczególnie uzasadnionych przypadkach, o nie więcej niż kolejne 30 dni w roku kalendarzowym.
3. Osoba może korzystać z usług wsparcia krótkoterminowego w danym roku kalendarzowym zarówno w formie pobytu całodobowego, jak i w formie dziennej, jednak łącznie dla obydwu form nie dłużej niż 60 dni w roku kalendarzowym.
4. Wniosek o przyznanie pomocy w formie usług wsparcia krótkoterminowego składa się w ośrodku pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – w centrum usług społecznych, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby wymagającej wsparcia.
5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza się oświadczenie o sytuacji osobistej i dochodowej osoby ubiegającej się o usługi wsparcia krótkoterminowego, a także

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

dokumenty umożliwiające stwierdzenie okoliczności, o których mowa w art. 55a ust. 3, oraz wskazujące na rodzaj i zakres wsparcia, którego wymaga ta osoba.

6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 5, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zawiera w nim klauzulę o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.
7. W postępowaniu o przyznanie prawa do usług wsparcia krótkoterminowego nie przeprowadza się rodzinnego wywiadu środowiskowego, chyba że powstaną wątpliwości co do zgodności ze stanem faktycznym treści oświadczenia, o którym mowa w ust. 5.
8. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o usługi wsparcia krótkoterminowego deklaruje ponoszenie pełnej odpłatności za te usługi, sytuacji dochodowej nie ustala się.
9. Kierownik ośrodka pomocy społecznej lub dyrektor centrum usług społecznych, o których mowa w ust. 4, wydaje decyzję przyznającą prawo do usług wsparcia krótkoterminowego po dokonaniu uzgodnień z konkretnym domem pomocy społecznej prowadzonym przez gminę, powiat lub na ich zlecenie, który będzie realizował usługi. Wydaną decyzję ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych przekazują do gminy lub powiatu prowadzących lub zlecających prowadzenie domu pomocy społecznej.
10. Decyzja przyznająca prawo do usług wsparcia krótkoterminowego określa wymiar i zakres usług, odpłatność za usługi, miejsce świadczenia usług oraz okres, na jaki zostały one przyznane.
11. Obowiązani do wnoszenia opłaty za korzystanie z usług wsparcia krótkoterminowego są w kolejności:
 - 1) osoba korzystająca z usług wsparcia krótkoterminowego,
 - 2) gmina, która przyznała usługi wsparcia krótkoterminowego– przy czym gmina określona w pkt 2 nie ma obowiązku wnoszenia opłaty, jeżeli osoba korzystająca z usług wsparcia krótkoterminowego ponosi pełną odpłatność.
12. Do świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego nie stosuje się przepisów art. 58–64b oraz art. 65 ust. 2.

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

Art. 55c.

1. Dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej prowadzi rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu.
 2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera zgłoszenia o następujących zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu, związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia tych mieszkańców:
 - 1) wypadkach;
 - 2) samouszkodzeniach;
 - 3) obrażeniach ciała.
 3. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera również:
 - 1) imię i nazwisko osoby zgłaszającej;
 - 2) datę zgłoszenia;
 - 3) opis i miejsce zdarzenia;
 - 4) informację o podjętych działaniach następczych.
 4. Organizacja przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych, podejmowania działań następczych oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych powinna unie możliwić nieupoważnionym osobom uzyskanie dostępu do informacji oraz zapewniać ochronę poufności tożsamości osoby dokonującej zgłoszenia.
 5. Do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych oraz podejmowania działań następczych mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające pisemne upoważnienie dyrektora lub kierownika domu pomocy społecznej.
 6. Zanonimizowane informacje, o których mowa w ust. 2 i 3, dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej przekazuje wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), staroście jednostki samorządu terytorialnego prowadzącej dom pomocy społecznej lub zlecającej jego prowadzenie lub marszałkowi województwa w przypadku regionalnych domów pomocy społecznej – nie rzadziej niż raz na kwartał.
 7. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa po otrzymaniu informacji, o których mowa w ust. 6, niezwłocznie weryfikuje przekazane informacje w celu analizy i oceny zasadności podjętych działań następczych.
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

8. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa przekazuje wojewodzie informację zbiorczą o zgłoszeniach o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych nie rzadziej niż raz na kwartał.
9. Informacja zbiorcza o zgłoszeniach o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych jest przekazywana przez wojewodę ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego nie rzadziej niż raz na kwartał, za pomocą systemu teleinformatycznego, do rejestru centralnego, o którym mowa w art. 23 ust. 4a.

Art. 57.

1. Domy pomocy społecznej mogą prowadzić, po uzyskaniu zezwolenia wojewody:
 - 1) jednostki samorządu terytorialnego;
 - 2) Kościół Katolicki, inne kościoły, związki wyznaniowe oraz organizacje społeczne, fundacje i stowarzyszenia;
 - 3) inne osoby prawne;
 - 4) osoby fizyczne.
 2. Zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej wydaje wojewoda właściwy ze względu na położenie domu.
 3. Wojewoda wydaje zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej, jeżeli podmiot o nie występujący:
 - 1) spełnia warunki określone w niniejszej ustawie;
 - 2) spełnia standardy, o których mowa w art. 55 ust. 1 i 2;
 - 3) złoży wniosek o wydanie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej.
 - 3a. Wniosek o zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej zawiera:

[1] *nazwę podmiotu, jego siedzibę i adres, a w przypadku osoby fizycznej także dane osobowe (imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL, o ile osoba taki posiada);]*

<1) nazwę podmiotu, jego siedzibę, adres i numer telefonu, a w przypadku osoby fizycznej także dane osobowe (imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer telefonu i numer PESEL, o ile osoba taki posiada);>

 - 2) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym albo wskazanie dokumentu określającego status prawny podmiotu;
 - 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP);
-

Objaśnienie oznaczeń: [i] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◊ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- 4) numer identyfikacyjny REGON;
 - 5) nazwę, adres i typ domu pomocy społecznej;
 - 6) liczbę miejsc przeznaczonych dla mieszkańców domu;
 - 7) strukturę zatrudnienia i zakres świadczonych usług przez poszczególne grupy personelu.
- 3b. Do wniosku o zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej należy dołączyć:
- 1) kopię dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do nieruchomości, na której jest usytuowany dom;
 - 2) dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań określonych odrębnymi przepisami;
 - 3) regulamin organizacyjny domu pomocy społecznej lub jego projekt;
 - 4) w przypadku podmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4:
 - a) dokumenty potwierdzające status prawny podmiotu, w przypadku gdy nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym lub do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,
 - b) informację o sposobie finansowania domu,
 - c) zaświadczenie, że osoba, która będzie kierowała domem jest zdolna ze względu na stan zdrowia do kierowania domem,
 - d) zaświadczenie albo oświadczenie o niezaleganiu z płatnościami wobec urzędu skarbowego i składkami do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz
 - e) zaświadczenie albo oświadczenie o niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie osoby, która będzie kierowała domem.
- 3c. Oświadczenia, o których mowa w ust. 3b pkt 4 lit. d i e, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.
4. Zezwolenie wydaje się po przeprowadzeniu wizytacji obiektu, w którym usytuowany jest dom pomocy społecznej.
- [5. Zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej wydaje się na czas nieokreślony.*
- 6. Wojewoda prowadzi rejestr domów pomocy społecznej. Wojewoda corocznie, do dnia 30 czerwca, ogłasza rejestr domów pomocy społecznej w wojewódzkim dzienniku urzędowym.]*
-

Objaśnienie oznaczeń: *[] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

<5. **Zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej wydaje się na czas nieokreślony, z zastrzeżeniem art. 57b.**

6. Wojewoda prowadzi rejestr domów pomocy społecznej. Rejestr jest jawny, na bieżąco aktualizowany i udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego.>

<6a. Rejestr, o którym mowa w ust. 6, zawiera:

- 1) numer domu pomocy społecznej w rejestrze;**
- 2) nazwę, adres i numer telefonu domu pomocy społecznej;**
- 3) typ domu pomocy społecznej;**
- 4) nazwę podmiotu prowadzącego lub imię i nazwisko osoby prowadzącej dom pomocy społecznej;**
- 5) liczbę miejsc przeznaczonych dla mieszkańców domu pomocy społecznej;**
- 6) czas, na jaki zostało wydane zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej;**
- 7) numer decyzji i datę wydania zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej;**
- 8) informację o świadczeniu przez dom pomocy społecznej usług wsparcia krótkoterminowego, o których mowa w art. 55a ust. 1, ze wskazaniem liczby miejsc przeznaczonych na świadczenie usług wsparcia dziennego i całodobowego;**
- 9) nazwę jednostki samorządu terytorialnego zlecającej prowadzenie domu pomocy społecznej.>**

7. Bez zgody wojewody właściwe organy samorządu województwa, powiatu, miasta na prawach powiatu oraz gminy nie mogą zmienić przeznaczenia oraz typu domu pomocy społecznej i ośrodka wsparcia.

8. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób funkcjonowania określonych typów domów pomocy społecznej i obowiązujący standard podstawowych usług świadczonych przez domy pomocy społecznej,
- 2) wzór wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej,
- 3) tryb kierowania i przyjmowania osób ubiegających się o przyjęcie do domu pomocy społecznej

- uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne mieszkańców domów oraz osób kierowanych do domów pomocy społecznej.

Art. 57a.

1. Jeżeli podmiot, któremu wydano zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej:
 - 1) przestał spełniać warunki określone w niniejszej ustawie,
 - 2) przestał spełniać standardy, o których mowa w art. 55 ust. 1 i 2,
 - 3) nie przedstawi na żądanie wojewody w wyznaczonym terminie aktualnych dokumentów, oświadczeń lub informacji, o których mowa w art. 57 ust. 3b- wojewoda wyznacza dodatkowy termin na spełnienie warunków lub standardów albo na dostarczenie wymaganych dokumentów, oświadczeń lub informacji.
2. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, wojewoda cofa zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej.
3. W przypadku cofnięcia zezwolenia, wojewoda wykreśla dom z rejestru domów pomocy społecznej.

Art. 57b.

Podmiotowi, któremu cofnięto zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej z przyczyn, o których mowa w art. 57a ust. 1, w przypadku wystąpienia po raz kolejny z wnioskiem o wydanie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej zezwolenie wydaje się na czas określony – 1 rok.

Art. 57c.

Wojewoda wydaje zgodę na przekształcenie miejsc, o których mowa w art. 57 ust. 3a pkt 6, w miejsca przeznaczone na świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego dziennego lub całodobowego oraz utworzenie nowych miejsc przeznaczonych na usługi wsparcia dziennego lub całodobowego. Do wydania zgody przepis art. 57 stosuje się odpowiednio.

Art. 65.

[1. Do domów pomocy społecznej prowadzonych przez podmioty niepubliczne, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2-4, jeżeli nie są one prowadzone na zlecenie organu jednostki samorządu terytorialnego, nie stosuje się art. 59-64b.]

<1. Do domów pomocy społecznej prowadzonych przez podmioty niepubliczne, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2–4, jeżeli nie są one prowadzone na zlecenie organu jednostki samorządu terytorialnego, nie stosuje się przepisów art. 55b, art. 55c ust. 6–8 oraz art. 59–64b.>

Objaśnienie oznaczeń: *[] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

<1b. Zanonimizowane informacje, o których mowa w art. 55c ust. 2 i 3, podmioty prowadzące domy pomocy społecznej, o których mowa w ust. 1, przekazują wojewodzie nie rzadziej niż raz na kwartał.>

- 1a. W przypadku domów pomocy społecznej, o których mowa w ust. 1, wydatki, o których mowa w art. 58 ust. 1, 3 i 4, mogą zostać uregulowane odmiennie w umowie stanowiącej podstawę pobytu mieszkańca w domu pomocy społecznej lub w regulaminie domu pomocy społecznej.
2. W przypadku braku miejsc w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym lub powiatowym gmina może kierować osoby tego wymagające do domu pomocy społecznej, który nie jest prowadzony na zlecenie wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starosty. W takim przypadku stosuje się odpowiednio art. 59 ust. 1 i art. 61-64b, z tym że wysokość opłaty za pobyt w takim domu określa umowa zawarta przez gminę z podmiotem prowadzącym dom.

Art. 67.

1. Działalność gospodarcza w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku może być prowadzona po uzyskaniu zezwolenia wojewody.
 - 1a. Uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, wymaga również prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku przez usługodawcę z państwa członkowskiego w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 470).
2. Wojewoda wydaje zezwolenie, jeżeli podmiot o nie występujący:
 - 1) spełnia warunki określone w niniejszej ustawie;
 - 2) spełnia standardy, o których mowa w art. 68;
 - 3) przedstawi:
 - a) wniosek o zezwolenie,
 - b) dokumenty potwierdzające tytuł prawny do nieruchomości, na której jest usytuowany dom,

- c) zaświadczenie organu nadzoru budowlanego potwierdzające możliwość użytkowania obiektu budowlanego określonego w kategorii XI załącznika do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, z późn. zm.),
 - d) koncepcję prowadzenia placówki,
 - e) informację o sposobie finansowania placówki i niezaleganiu z płatnościami wobec urzędu skarbowego i składkami do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
 - f) informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności osoby, która będzie kierowała placówką, i zaświadczenie, że ze względu na stan zdrowia jest ona zdolna do prowadzenia placówki,
 - g) oświadczenie, że nie został prawomocnie ukarany za czyny, o których mowa w art. 130 ust. 4-6, w okresie 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie placówki;
- 4) nie został prawomocnie ukarany za czyny, o których mowa w art. 130 ust. 4-6, w okresie 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie placówki.
- 2a. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3 lit. g, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

[3. *Wojewoda prowadzi rejestr placówek, o których mowa w ust. 1. Rejestr jest jawny.*]

<3. Wojewoda prowadzi rejestr placówek, o których mowa w ust. 1. Rejestr jest jawny, na bieżąco aktualizowany i udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego. Rejestr zawiera:

- 1) numer placówki w rejestrze;**
- 2) nazwę, adres i numer telefonu placówki;**
- 3) nazwę podmiotu prowadzącego placówkę lub imię i nazwisko osoby prowadzącej placówkę;**
- 4) przeznaczenie placówki;**
- 5) liczbę miejsc przeznaczonych dla mieszkańców placówki;**

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

6) **czas, na jaki zostało wydane zezwolenie na prowadzenie placówki;**

7) **numer decyzji i datę wydania zezwolenia na prowadzenie placówki.>**

3a. Jeżeli podmiot, któremu wydano zezwolenie na prowadzenie placówki, o której mowa w ust. 1:

1) przestał spełniać warunki określone w ustawie,

2) przestał spełniać standardy, o których mowa w art. 68,

3) nie przedstawi na żądanie wojewody w wyznaczonym terminie aktualnych dokumentów, o których mowa w ust. 2 pkt 3

- wojewoda wyznacza dodatkowy termin na spełnienie warunków lub standardów albo na dostarczenie wymaganych dokumentów.

3b. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 3a, wojewoda cofa zezwolenie na prowadzenie placówki.

3c. W przypadku cofnięcia zezwolenia wojewoda wykreśla placówkę z rejestru, o którym mowa w ust. 3.

<3d. Podmiotowi, któremu cofnięto zezwolenie na prowadzenie placówki z przyczyn, o których mowa w ust. 3a, w przypadku wystąpienia po raz kolejny z wnioskiem o wydanie zezwolenia na prowadzenie placówki zezwolenie wydaje się na czas określony – 1 rok.>

4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania w sprawach dotyczących wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku i wzór wniosku o zezwolenie, uwzględniając konieczność zapewnienia właściwej opieki osobom przebywającym w takich placówkach.

Art. 68a.

Podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku jest obowiązany:

1) prowadzić szczegółową dokumentację osób przebywających w placówce, zawierającą:

a) umowę o świadczenie usług w placówce,

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- b) dane identyfikacyjne osób przebywających w placówce, takie jak: imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, numer PESEL lub numer dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby w przypadku braku numeru PESEL,
 - c) imię i nazwisko opiekuna prawnego lub kuratora osoby przebywającej w placówce, jeżeli został ustanowiony,
 - d) informacje dotyczące stanu zdrowia osoby przebywającej w placówce, w szczególności:
 - informacje o wydanych orzeczeniach,
 - zalecenia lekarskie,
 - ewidencję przypadków korzystania ze świadczeń zdrowotnych na terenie placówki, ze wskazaniem daty i zakresu tych świadczeń oraz danych świadczeniodawcy udzielającego świadczeń zdrowotnych,
 - ewidencję przypadków stosowania na terenie placówki przymusu bezpośredniego, ze wskazaniem daty i zakresu tego środka,
 - e) dane kontaktowe, takie jak: adres zamieszkania i numer telefonu najbliższej rodziny, opiekuna prawnego lub innych osób wskazanych przez osobę przebywającą w placówce,
 - f) postanowienia sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zezwolenia na umieszczenie w placówce - w przypadku osób ubezwłasnowolnionych całkowicie,
 - g) zaświadczenia lekarza wskazujące zasadność ograniczenia osobom przebywającym w placówce możliwości samodzielnego opuszczania terenu placówki,
 - h) ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu placówki,
 - i) orzeczenia sądu opiekuńczego dotyczące ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu placówki;
- 2) umieścić w widocznym miejscu na budynku, w którym prowadzi placówkę, tablicę informacyjną zawierającą informację o rodzaju posiadanego zezwolenia oraz numer wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku;
- 3) umieścić na tablicy ogłoszeń znajdującej się w widocznym miejscu w budynku, w którym prowadzi placówkę, informacje dotyczące:
- a) zakresu działalności prowadzonej w placówce,
 - b) podmiotu prowadzącego placówkę, w tym informacje o siedzibie lub miejscu zamieszkania podmiotu[;] <,>

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- c) numeru placówki w rejestrze placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku,
- d) numerów alarmowych,
- e) danych teleadresowych organów, właściwych miejscowo instytucji i organizacji działających w zakresie wolności i praw człowieka oraz instytucji kontrolnych, w szczególności:
 - Rzecznika Praw Obywatelskich,
 - Rzecznika Praw Pacjenta,
 - państwowego powiatowego inspektora sanitarnego,
 - właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego,
 - właściwego ze względu na miejsce położenia placówki ośrodka pomocy społecznej,
 - prokuratury rejonowej,
 - sądu opiekuńczego;>

posiadające kwalifikacje niezbędne do wykonywania zawodu lekarza, pielęgniarki, położnej, ratownika medycznego, opiekuna w domu pomocy społecznej, opiekuna osoby starszej, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, opiekuna medycznego albo osoby posiadające udokumentowane co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe polegające na świadczeniu usług opiekuńczych osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy;

- 5) zapewnić, aby osoby, o których mowa w pkt 4, świadczyły pracę na podstawie umowy o pracę lub innej umowy w wymiarze nie mniej niż 1/3 pełnego wymiaru czasu pracy na jedną osobę przebywającą w placówce, nie mniej niż w wymiarze 4,5 pełnego wymiaru czasu pracy, z tym że czas pracy osoby fizycznej prowadzącej placówkę, spełniającej warunki, o których mowa w pkt 4, zalicza się w wymiarze 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy, a w przypadku prowadzenia więcej niż jednej placówki zalicza się w wymiarze 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy tylko w jednej placówce.

<Art. 68aa.

- 1. Podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku prowadzi**
-

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących osób przebywających w placówce.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera zgłoszenia o następujących zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących osób przebywających w placówce, związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia tych osób:
 - 1) wypadkach;
 - 2) samouszkodzeniach;
 - 3) obrażeniach ciała.
3. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera również:
 - 1) imię i nazwisko osoby zgłaszającej;
 - 2) datę zgłoszenia;
 - 3) opis i miejsce zdarzenia;
 - 4) informację o podjętych działaniach następczych.
3. Organizacja przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych, podejmowania działań następczych oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych powinna unieemożliwiać nieupoważnionym osobom uzyskanie dostępu do informacji oraz zapewniać ochronę poufności tożsamości osoby dokonującej zgłoszenia.
4. Do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych oraz podejmowania działań następczych mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające pisemne upoważnienie podmiotu prowadzącego placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.
5. Zanonimizowane informacje, o których mowa w ust. 2 i 3, podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku przekazuje wojewodzie nie rzadziej niż raz na kwartał.
6. Informacja zbiorcza o zgłoszeniach o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych jest przekazywana przez wojewodę ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego nie rzadziej niż raz na kwartał, za pomocą systemu teleinformatycznego, do rejestru centralnego, o którym mowa w art. 23 ust. 4a.>

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

Art. 88.

1. Osoba pełnoletnia opuszczająca dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zwana dalej "osobą usamodzielnianą", zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą:
 - 1) pieniężną na usamodzielnienie;
 - 2) pieniężną na kontynuowanie nauki;
 - 3) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
 - 4) w uzyskaniu zatrudnienia;
 - 5) na zagospodarowanie - w formie rzeczowej.
2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, przysługuje osobie usamodzielnianej, w przypadku gdy skierowanie na pobyt całodobowy do domu pomocy społecznej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego albo młodzieżowego ośrodka socjoterapii zapewniającego całodobową opiekę nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu.
3. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie i pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki przysługuje osobie, która przebywała w domu pomocy społecznej, okręgowym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę albo młodzieżowym ośrodku wychowawczym co najmniej rok.
4. Pomoc, o której mowa w ust. 1, przysługuje osobie usamodzielnianej opuszczającej dom pomocy społecznej, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy albo specjalny ośrodek wychowawczy, w przypadku gdy osoba ta jest zdolna do samodzielnej egzystencji.
5. Pomoc, o której mowa w ust. 1, przysługuje osobie opuszczającej dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, jeżeli bezpośrednio przed przyjęciem do takiego domu przebywała co najmniej rok w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka,

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, w domu pomocy społecznej, w okręgowym ośrodku wychowawczym, w zakładzie poprawczym, w schronisku dla nieletnich, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, w specjalnym ośrodku wychowawczym, w młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę albo w młodzieżowym ośrodku wychowawczym.

6. Warunkiem uzyskania pomocy, o której mowa w ust. 1, jest zobowiązanie się osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielnienia, zatwierdzonego przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.
7. W realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia osobę usamodzielnianą wspiera opiekun usamodzielnienia, którym może być pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, wychowawca, psycholog lub pracownik socjalny domu pomocy społecznej, okręgowego ośrodka wychowawczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, młodzieżowego ośrodka socjoterapii zapewniającego całodobową opiekę, młodzieżowego ośrodka wychowawczego, albo inna osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą.
8. W przypadku, gdy osoba usamodzielniana otrzymuje pomoc dla osób usamodzielnianych w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pomoc, o której mowa w ust. 1, nie przysługuje.

Art. 90.

1. Pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki udziela starosta powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed skierowaniem do placówki, o której mowa w art. 88 ust. 1.
2. Pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, w uzyskaniu zatrudnienia oraz na zagospodarowanie w formie rzeczowej udziela starosta właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej.
3. Osoba usamodzielniana zamieszkująca w mieszkaniu chronionym i korzystająca ze świadczonego w nim wsparcia jest obowiązana do ponoszenia częściowych kosztów

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

utrzymania tego mieszkania proporcjonalnie do swoich dochodów. W uzasadnionych przypadkach starosta może ją zwolnić z ponoszenia opłat.

4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki i tryb przyznawania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, wysokość tej pomocy oraz wartość i składniki pomocy na zagospodarowanie;
- 2) sposób przygotowania i realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia oraz zadania opiekuna usamodzielnienia, biorąc pod uwagę konieczność indywidualnej pracy z osobą usamodzielnianą;
- 3) tryb zawieszania pomocy na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki.

Art. 93.

1. Pomoc dla cudzoziemca jest realizowana w ramach indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między powiatowym centrum pomocy rodzinie a cudzoziemcem, określającego wysokość, zakres i formy pomocy, w zależności od indywidualnej sytuacji życiowej cudzoziemca i jego rodziny, oraz zobowiązania:

- 1) powiatowego centrum pomocy rodzinie do:
 - a) udzielania cudzoziemcowi informacji dotyczącej pomocy określonej w programie oraz warunkach jej wstrzymania lub odmowy udzielenia,
 - b) współdziałania z cudzoziemcem oraz wspierania go w kontaktach ze środowiskiem lokalnym, w tym w nawiązaniu kontaktu z właściwym dla miejsca zamieszkania cudzoziemca ośrodkiem pomocy społecznej,
 - c) pomocy w uzyskaniu możliwości zamieszkania, w tym w przypadku, gdy cudzoziemiec spełnia przesłanki udzielenia tego typu wsparcia - w mieszkaniu chronionym,
 - d) prowadzenia z cudzoziemcem pracy socjalnej,
 - e) innych uzgodnionych z cudzoziemcem działań wynikających z indywidualnej sytuacji życiowej cudzoziemca,
 - f) wskazania pracownika, zwanego dalej "realizatorem programu", uzgadniającego z cudzoziemcem program oraz wspierającego cudzoziemca w okresie realizacji tego programu;

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

2) cudzoziemca do:

- a) wskazania miejsc zamieszkania,
- b) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy w terminie ustalonym w programie oraz aktywnego poszukiwania pracy,
- c) obowiązkowego uczestnictwa w kursach języka polskiego, w przypadku gdy zachodzi taka potrzeba,
- d) współdziałania oraz kontaktowania się z realizatorem programu w ustalonych terminach, nie rzadziej jednak niż 2 razy w miesiącu,
- e) innych uzgodnionych z realizatorem programu działań wynikających z jego indywidualnej sytuacji życiowej,
- f) przestrzegania zobowiązań przyjętych w programie.

2. Powiatowe centrum pomocy rodzinie przekazuje wojewodzie uzgodniony z cudzoziemcem program wraz z przewidywanymi kosztami jego realizacji.

3. Wojewoda po akceptacji przedstawionego programu przekazuje środki na jego realizację.

Art. 97.

1. Opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego.

1a. W przypadku osoby bezdomnej skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych albo schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie ma zastosowania ust. 1 zdanie drugie. Jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, opłata nie może być wyższa niż 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie może być wyższa niż 50% tego dochodu.

2. Opłatę za pobyt w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży ustala podmiot prowadzący, a w przypadku domów prowadzonych przez podmioty uprawnione - podmiot zlecający zadanie, uwzględniając warunki pobytu, w szczególności zakres przyznanych usług oraz obowiązki osoby przebywającej w domu.

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

3. Różnicę między ustaloną opłatą, ponoszona przez osobę za pobyt w domu, a średnim miesięcznym kosztem utrzymania w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży ponosi gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania osoby przebywającej w domu.
4. Do określenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące średniego miesięcznego kosztu utrzymania w domu pomocy społecznej.
5. Rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

< Art. 97a.

- 1. W przypadku świadczenia przez dom pomocy społecznej usług wsparcia krótkoterminowego rada gminy lub rada powiatu właściwa dla tego domu pomocy społecznej określa, w drodze uchwały, wysokość opłat za godzinę świadczenia usług, w przypadku usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej, oraz za dzień pobytu, w przypadku świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego.**
- 2. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunki odpłatności za te usługi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.**
- 3. Usługi wsparcia krótkoterminowego są odpłatne do wysokości opłat, o których mowa w ust. 1. Osoba korzystająca z usług wsparcia krótkoterminowego nie ponosi opłat, jeżeli jej dochód nie przekracza kwoty kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej.**
- 4. Różnicę między ustaloną odpłatnością osoby korzystającej z usług wsparcia krótkoterminowego a opłatą za usługi, o której mowa w ust. 1, ponosi gmina, która przyznała osobie usługi wsparcia krótkoterminowego.>**

Art. 100.

1. W postępowaniu w sprawie świadczeń z pomocy społecznej należy kierować się przede wszystkim dobrem osób korzystających z pomocy społecznej i ochroną ich dóbr
-

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

osobistych. W szczególności nie należy podawać do wiadomości publicznej nazwisk osób korzystających z pomocy społecznej oraz rodzaju i zakresu przyznanego świadczenia.

2. Podmioty i osoby realizujące zadania w zakresie pomocy społecznej określone w ustawie przetwarzają dane osobowe osób, do których stosuje się ustawę, oraz członków ich rodzin w zakresie i celu niezbędnych do realizacji zadań wynikających z ustawy.
3. W związku z przetwarzaniem danych osobowych w celu udzielenia świadczeń, o których mowa w art. 106 ust. 2, oraz w celu świadczenia usług w ośrodkach wsparcia, rodzinnych domach pomocy, [*mieszkaniach chronionych i*] < **mieszkaniach treningowych i wspomaganych oraz** > domach pomocy społecznej, wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), następuje przez zamieszczenie informacji, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia, w widocznym miejscu w budynku, w którym udzielane są świadczenia lub świadczone usługi.
4. Administrator danych informuje o ograniczeniu, o którym mowa w ust. 3, najpóźniej przy pierwszej czynności skierowanej do osoby, której dane dotyczą.
5. Jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 110 ust. 1, art. 111, art. 112 ust. 1, 2 i 8 oraz art. 113 ust. 1 i 3, realizujące zadania w zakresie pomocy społecznej określone w ustawie są administratorami danych osobowych przetwarzanych w celu przyznawania i udzielania świadczeń z pomocy społecznej.
6. Zabezpieczenia stosowane przez administratora danych w celu ochrony danych osobowych polegają co najmniej na:
 - 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
 - 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy.

7. Podmioty i osoby realizujące zadania w zakresie pomocy społecznej określone w niniejszej ustawie obowiązane są do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji i danych, które uzyskały przy wykonywaniu tych zadań.

Art. 105.

1. Jednostki sektora finansów publicznych, w tym sądy, Policja, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i organy administracji publicznej, a także kuratorzy sądowi, < **komornicy**,> pracodawcy, podmioty wykonujące działalność leczniczą, przedszkola, szkoły, placówki, poradnie i ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 1-8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, szkoły wyższe, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej ustawy są obowiązani niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku kierownika ośrodka pomocy społecznej, dyrektora centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, lub pracownika socjalnego udostępnić informacje, które mają znaczenie dla rozstrzygnięcia o przyznaniu lub wysokości świadczeń z pomocy społecznej, dla ustalenia wysokości odpłatności za świadczenia z pomocy społecznej lub dla weryfikacji uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej, wysokości tych świadczeń lub odpłatności za te świadczenia.
2. Udostępnienie informacji gromadzonych przez publiczne służby zatrudnienia, które mają znaczenie dla rozstrzygnięcia o przyznaniu lub wysokości świadczeń z pomocy społecznej odbywa się na zasadach określonych w art. 4 ust. 6 i art. 33 ust. 6-9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.).
3. Kierownik ośrodka pomocy społecznej, dyrektor centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, lub pracownik socjalny mogą wystąpić, drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, do jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o udostępnienie

informacji, o których mowa w art. 23a ust. 2 pkt 19, w celu weryfikacji prawa do świadczeń z pomocy społecznej.

Art. 107.

1. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej oraz u osób, o których mowa w art. 103.

1a. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się również na podstawie:

- 1) art. 23 ust. 4aa ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych u osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne lub osoby pobierającej to świadczenie w celu weryfikacji wątpliwości dotyczących okoliczności związanej z niepodejmowaniem lub rezygnacją z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz sprawowaniem faktycznej opieki nad osobą, na którą ubiega się lub pobiera świadczenie pielęgnacyjne;
- 2) art. 23 ust. 4e i 4f ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych u osoby ubiegającej się o specjalny zasiłek opiekuńczy lub osoby pobierającej to świadczenie w celu weryfikacji okoliczności dotyczących spełniania warunku niepodejmowania lub rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz sprawowania faktycznej opieki nad osobą, na którą ubiega się lub pobiera specjalny zasiłek opiekuńczy;
- 3) art. 15 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci u osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze lub osoby pobierającej to świadczenie w celu weryfikacji wątpliwości dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem, wydatkowania świadczenia wychowawczego niezgodnie z celem lub marnotrawienia świadczenia wychowawczego;
- 4) art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);
- 5) art. 26 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym u osoby ubiegającej się o rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w tej ustawie, lub osoby pobierającej ten kapitał w celu weryfikacji wątpliwości dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem.

1b. W sprawach, o których mowa w ust. 1 i 1a, wypełnia się odpowiednie części kwestionariusza wywiadu.

2. (uchylony).

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

3. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza pracownik socjalny, również na potrzeby jednostki organizacyjnej pomocy społecznej z terenu innej gminy, po okazaniu legitymacji pracownika socjalnego.
- 3a. Przy przeprowadzaniu rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz świadczeniu pracy socjalnej w środowisku może uczestniczyć drugi pracownik socjalny. Rodzinny wywiad środowiskowy oraz świadczenie pracy socjalnej w środowisku może się odbywać w asyście funkcjonariusza Policji.
- 3b. Kierownik ośrodka pomocy społecznej oraz dyrektor centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, na wniosek pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej albo centrum usług społecznych lub z własnej inicjatywy, może wystąpić z wnioskiem do właściwego miejscowo komendanta Policji o asystę w trakcie przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego lub świadczenia pracy socjalnej w środowisku. Właściwy miejscowo komendant Policji jest obowiązany do zapewnienia pracownikowi socjalnemu asysty Policji przy przeprowadzaniu rodzinnego wywiadu środowiskowego lub świadczeniu pracy socjalnej w środowisku.
4. W przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację sporządza się, mimo braku zmiany danych, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, a w przypadku osób przebywających w domach pomocy społecznej **< oraz w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi >** - nie rzadziej niż co 12 miesięcy.
- 4a. Niewyrażenie zgody na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez osoby lub rodziny ubiegające się o świadczenia z pomocy społecznej lub na jego aktualizację przez osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej stanowi podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.
5. Pracownik socjalny przeprowadzający rodzinny wywiad środowiskowy może domagać się od osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc złożenia oświadczenia o dochodach i stanie majątkowym. Odmowa złożenia oświadczenia jest podstawą wydania decyzji o odmowie przyznania świadczenia.

5a. (uchylony).

5b. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się na podstawie następujących dokumentów:

- 1) dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- 2) skróconego odpisu aktu urodzenia dziecka lub książeczki zdrowia dziecka;
- 3) dokumentów określających status cudzoziemca w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) decyzji właściwego organu w sprawie renty, emerytury, świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego, emerytury pomostowej, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, uposażenia w stanie spoczynku, renty strukturalnej oraz renty socjalnej;
- 5) orzeczenia komisji do spraw inwalidztwa i zatrudnienia wydanego przed dniem 1 września 1997 r., orzeczenia lekarza orzecznika o niezdolności do pracy, niezdolności do samodzielnej egzystencji, orzeczenia komisji lekarskiej;
- 6) orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;
- [7) zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe;]*
- <7) zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, kosztów uzyskania przychodu, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe;>**
- 8) zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych (usług rolniczych), zawierającego informacje o potrąconej zaliczce na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe;

Objaśnienie oznaczeń: *[] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- 9) zaświadczenia albo oświadczenia o okresie zatrudnienia, w tym o okresach, za które były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne, oraz o okresach nieskładkowych;
- 10) dowodu otrzymania renty, emerytury, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, emerytury pomostowej, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, uposażenia w stanie spoczynku, renty strukturalnej oraz renty socjalnej;
- 10a) decyzji o przyznaniu uprawnień kombatanckich, zaświadczenia o uprawnieniach kombatanckich lub legitymacji członka Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej;
- 11) zaświadczenia urzędu gminy albo oświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych;
- 12) zaświadczenia albo oświadczenia o kontynuowaniu nauki w szkole podstawowej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej;
- 13) decyzji starosty o uznaniu lub odmowie uznania za osobę bezrobotną, utracie statusu osoby bezrobotnej, o przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu, wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia szkoleniowego, stypendium, dodatku aktywizacyjnego albo oświadczenia o pozostawaniu w ewidencji bezrobotnych lub poszukujących pracy;
- 14) decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustaleniu kapitału początkowego;
- 15) zaświadczenia albo oświadczenia o zobowiązaniu do opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników;
- 15a) dowodu opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne rolników;
- 15b) dowodu opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą;
- 16) zaświadczenia albo oświadczenia o zadeklarowanej podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą;
- 17) zaświadczenia, o których mowa w art. 8 ust. 7 i 8;
- 18) zaświadczenia albo oświadczenia o uzyskaniu dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 11 i 12;
- 19) decyzji organów przyznających świadczenia pieniężne;
- 20) oświadczenia o stanie majątkowym;

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

[21) prawomocnego orzeczenia sądu o pozbawieniu władzy rodzicielskiej albo o skazaniu za umyślne przestępstwo popełnione z użyciem przemocy.]

<21) prawomocnego orzeczenia sądu o pozbawieniu władzy rodzicielskiej albo o skazaniu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego popełnione na szkodę osoby obowiązanej do wnoszenia opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej, jej zstępnego, małoletniego lub pełnoletniego nieporadnego ze względu na wiek, stan psychiczny lub fizyczny, jej rodzeństwa lub rodzica.>

5c. Do oświadczeń, o których mowa w ust. 5b, przepis art. 57 ust. 3c stosuje się odpowiednio.

5d. W przypadku gdy okoliczności sprawy, mające wpływ na prawo do świadczeń, wymagają potwierdzenia innym oświadczeniem lub dokumentem niż wymienionym w ust. 5b, można domagać się takiego oświadczenia lub dokumentu.

5e. Kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego wypełnia się w postaci papierowej lub elektronicznej za pomocą systemu teleinformatycznego udostępnianego bezpłatnie przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

5f. System teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 5e, zapewnia, po zatwierdzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, niezmienność i integralność danych uzyskanych od osoby, z którą został przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy.

5g. W przypadku wypełnienia kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego w postaci elektronicznej, po zatwierdzeniu jego treści przez pracownika socjalnego, osoba, z którą przeprowadza się wywiad, podpisuje oświadczenie, w którym potwierdza zapoznanie się z treścią przeprowadzonego wywiadu, prawdziwość danych zawartych w wywiadzie oraz zapoznanie się z pouczeniem o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

5h. W oświadczeniu, o którym mowa w ust. 5g, pracownik socjalny przeprowadzający rodzinny wywiad środowiskowy wpisuje wygenerowaną automatycznie przez system teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 5e, sygnaturę zatwierdzonego wywiadu w postaci elektronicznej. Wywiad ten po podpisaniu oświadczenia nie może być zmieniony w zakresie danych pozyskanych od osoby w trakcie przeprowadzanego wywiadu.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób i terminy przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- 2) wzór kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego,

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

3) wzór oświadczenia o stanie majątkowym,

4) wzór oświadczenia, o którym mowa w ust. 5g,

5) wzór legitymacji pracownika socjalnego

- mając na uwadze konieczność zapewnienia rzetelności i kompleksowości przeprowadzanego rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz identyfikacji pracownika socjalnego.

Art. 121.

1. Pracownik socjalny korzysta z prawa pierwszeństwa przy wykonywaniu swoich zadań w urzędach, instytucjach, podmiotach wykonujących działalność leczniczą i innych placówkach.

1a. Organy i instytucje administracji publicznej, podmioty wykonujące działalność leczniczą i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania pracownikowi socjalnemu pomocy w wykonywaniu jego zadań.

2. Pracownikowi socjalnemu przysługuje ochrona prawna przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych.

2a. Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w ośrodku pomocy społecznej, centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, lub w powiatowym centrum pomocy rodzinie przysługuje pomoc psychologiczna w przypadku wystąpienia sytuacji bezpośrednio zagrażających jego życiu lub zdrowiu w związku z wykonywanymi czynnościami służbowymi.

2b. Pomoc, o której mowa w ust. 2a, zapewnia gmina lub powiat.

<2ba. Każdy czyn, o którym mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, popełniony wobec pracownika socjalnego jest rejestrowany w rejestrze centralnym, o którym mowa w art. 23 ust. 4a, w terminie 3 dni od dnia popełnienia.>

2c. Pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej, centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, lub w powiatowym centrum pomocy rodzinie ma prawo do szkoleń podnoszących poziom bezpieczeństwa osobistego podczas

wykonywania czynności zawodowych. Szkolenia przeprowadza pracodawca co najmniej raz na 2 lata.

- <2d. Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w samorządowej jednostce organizacyjnej pomocy społecznej, pokrzywdzonym przestępstwem, o którym mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, w związku z wykonywaniem czynności służbowych przysługuje, na jego wniosek, bezpłatna ochrona prawna w postępowaniu karnym, w którym uczestniczy w charakterze pokrzywdzonego lub oskarżyciela posiłkowego.**
- 2e. Ochronę prawną, o której mowa w ust. 2d, zapewnia samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej, w której jest zatrudniony pracownik socjalny, a jeżeli jednostka ta nie ma zapewnionej obsługi prawnej realizowanej przez radców prawnych lub adwokatów, ochronę prawną zapewnia właściwy miejscowo urząd gminy, starostwo powiatowe lub urząd marszałkowski.**
- 2f. W przypadku braku możliwości zapewnienia ochrony prawnej przez podmioty, o których mowa w ust. 2e, pracownikowi socjalnemu przysługuje zwrot kosztów ochrony prawnej, o której mowa w ust. 2d, w wysokości 50% faktycznie poniesionych kosztów.**
- 2g. Podmiotem właściwym w sprawach zwrotu kosztów ochrony prawnej, o których mowa w ust. 2f, jest samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej, w której jest zatrudniony pracownik socjalny.**
- 2h. Zwrot kosztów ochrony prawnej, o których mowa w ust. 2f, następuje na wniosek pracownika socjalnego, który poniósł te koszty.**
- 2i. Koszty ochrony prawnej, o których mowa w ust. 2f, dokumentuje się za pomocą faktur, w tym elektronicznych, rachunków lub dokumentów sporządzonych na piśmie, potwierdzających datę ich poniesienia oraz ich wysokość, a także pozwalających na jednoznaczne ustalenie podmiotu świadczącego ochronę prawną na rzecz pracownika socjalnego.**
- 2j. Dokumenty, o których mowa w ust. 2i, dołącza się do wniosku o zwrot kosztów ochrony prawnej pracownika socjalnego.**
- 2k. Zwrot kosztów ochrony prawnej, o których mowa w ust. 2f, następuje w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku o zwrot tych kosztów.>**

3. Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w ośrodku pomocy społecznej, centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, lub w powiatowym centrum pomocy rodzinie, do którego obowiązków należy praca socjalna lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych, jeżeli przepracował nieprzerwanie i faktycznie co najmniej 3 lata, przysługuje raz na 2 lata dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych.
- 3a. Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł. W przypadku zatrudnienia w mniejszym wymiarze czasu pracy dodatek przysługuje w wysokości proporcjonalnej do czasu pracy.
- 3aa. Dodatek, o którym mowa w ust. 3a, nie jest uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207).
- 3b. Pracownikowi socjalnemu przysługuje zwrot kosztów uczestnictwa w szkoleniach w zakresie specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego, w kwocie nie mniejszej niż 50% kosztów szkolenia.
- 3c. Pracownikowi socjalnemu, do którego obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje zwrot kosztów przejazdów z miejsca pracy do miejsc wykonywania przez niego czynności zawodowych, w przypadku braku możliwości zapewnienia dojazdu środkami pozostającymi w dyspozycji zatrudniającego go pracodawcy.
4. Dzień 21 listopada ustanawia się Dniem Pracownika Socjalnego.
5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może przyznać pracownikom socjalnym, jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej oraz podmiotom, o których mowa w art. 25, nagrody specjalne za wybitne, nowatorskie rozwiązania w zakresie pomocy społecznej.

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, warunki przyznawania nagród specjalnych, rodzaje nagród, podmioty uprawnione do zgłaszania wniosków oraz sposób i tryb postępowania w sprawie tych nagród, uwzględniając rodzaje działań, za jakie nagrody te przysługują, oraz ich społeczną użyteczność.

Art. 121b.

1. Ustala się następujące stopnie awansu zawodowego dla pracowników socjalnych:

- 1) starszy pracownik socjalny;
- 2) specjalista pracy socjalnej;
- 3) starszy specjalista pracy socjalnej;
- 4) starszy specjalista pracy socjalnej - koordynator;
- 5) główny specjalista pracy socjalnej.

2. Wyższy stopień awansu zawodowego można nadać po spełnieniu warunku odpowiedniego minimalnego poziomu wykształcenia oraz stażu pracy w zawodzie pracownika socjalnego, które ustala się dla:

- 1) starszego pracownika socjalnego - jako wykształcenie wyższe lub studia podyplomowe lub wykształcenie średnie uprawniające, zgodnie z przepisami ustawy, do wykonywania zawodu pracownika socjalnego oraz posiadanie 2-letniego stażu pracy;
- 2) specjalisty pracy socjalnej - jako wykształcenie wyższe lub studia podyplomowe uprawniające, zgodnie z przepisami ustawy, do wykonywania zawodu pracownika socjalnego oraz posiadanie 3-letniego stażu pracy lub jako wykształcenie średnie uprawniające, zgodnie z przepisami ustawy, do wykonywania zawodu pracownika socjalnego i posiadanie specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz posiadanie 3-letniego stażu pracy;
- 3) starszego specjalisty pracy socjalnej lub starszego specjalisty pracy socjalnej - koordynatora - jako wykształcenie wyższe lub studia podyplomowe uprawniające, zgodnie z przepisami ustawy, do wykonywania zawodu pracownika socjalnego oraz posiadanie 5-letniego stażu pracy lub wykształcenie średnie uprawniające, zgodnie z przepisami ustawy, do wykonywania zawodu pracownika socjalnego i posiadanie specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz posiadanie 5-letniego stażu pracy;

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- 4) głównego specjalisty pracy socjalnej - jako wykształcenie wyższe lub studia podyplomowe uprawniające, zgodnie z przepisami ustawy, do wykonywania zawodu pracownika socjalnego i posiadanie specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz posiadanie 6-letniego stażu pracy.
3. Pracownik socjalny podlega raz na 2 lata ocenie okresowej dokonywanej przez bezpośredniego przełożonego, w zakresie wywiązywania się przez niego z obowiązków wynikających z czynności i zadań na zajmowanym stanowisku oraz obowiązków określonych w art. 24 i art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530).
4. Ocena okresowa jest sporządzana na piśmie i zawiera uzasadnienie.
5. Ocena okresowa jest pozytywna lub negatywna.
6. Pracownik socjalny może wnieść na piśmie do kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w której jest zatrudniony, lub w przypadku gdy bezpośrednim przełożonym jest kierownik tej jednostki - do organu nadzorującego jednostkę organizacyjną pomocy społecznej zastrzeżenia co do uzyskanej oceny okresowej.
- <6a. Organem nadzorującym jednostkę organizacyjną pomocy społecznej, o którym mowa w ust. 6, jest odpowiednio wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa.>**
7. Organ nadzorujący, o którym mowa w ust. 6, analizuje teść zastrzeżenia i na piśmie informuje pracownika socjalnego oraz jego bezpośredniego przełożonego o podtrzymaniu lub zakwestionowaniu dokonanej oceny okresowej wraz z uzasadnieniem.
8. Podtrzymanie przez organ nadzorujący oceny okresowej negatywnej wydanej przez bezpośredniego przełożonego pracownika socjalnego nie podlega zaskarżeniu.
9. W przypadku zakwestionowania przez organ nadzorujący oceny okresowej negatywnej wydanej przez bezpośredniego przełożonego pracownika socjalnego ocena okresowa tego pracownika jest dokonywana ponownie.
10. Pracownikowi, który otrzymał dwie następujące po sobie pozytywne oceny okresowe, spełniającemu warunki dotyczące minimalnego poziomu wykształcenia, o którym mowa w ust. 2, jest nadawany wyższy stopień awansu zawodowego.
11. Pracownikowi, który spełnia wymogi dotyczące wykształcenia i stażu pracy, o których mowa w ust. 2, oraz wyróżnia się wysokim zaangażowaniem, inicjatywą lub

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

nowatorskim podejściem przy wykonywaniu obowiązków służbowych z zakresu pomocy społecznej, może być nadany wyższy stopień awansu z pominięciem trybu oceny okresowej, o którym mowa w ust. 3-10.

12. W przypadku awansu na wyższy stopień zawodowy pracownikowi socjalnemu przysługuje podwyższenie wynagrodzenia zasadniczego.
13. Szczegółowe zasady i kryteria oceny okresowej w zakresie, o którym mowa w ust. 3, ustala kierownik jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, po konsultacji z przedstawicielem pracowników lub organizacją związkową.

[Art. 134t.

Do wyboru przez instytucję zarządzającą beneficjentów-organizacji partnerskich stosuje się odpowiednio przepisy art. 45-49, art. 51 ust. 1 pkt 3, 4 i 6-9, ust. 2 pkt 2-4, ust. 3-6 i ust. 8, art. 53, art. 54 ust. 1, art. 55-59, art. 63-65, art. 68, art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 70-78 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, przy czym instytucją właściwą do wyboru beneficjentów-organizacji partnerskich oraz do rozpatrzenia protestu jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.]

< Art. 134t.

Do wyboru przez instytucję zarządzającą beneficjentów-organizacji partnerskich stosuje się odpowiednio przepisy art. 45–49, art. 51 ust. 1 pkt 3, 4 i 6–9, ust. 2 pkt 2 i 4, ust. 3–6 i ust. 8, art. 53, art. 54 ust. 1, art. 55, art. 56, art. 57 ust. 1 zdanie pierwsze i ust. 2–4, art. 58, art. 59, art. 63–65, art. 68, art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 70–78 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, przy czym instytucją właściwą do wyboru beneficjentów-organizacji partnerskich oraz do rozpatrzenia protestu jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.>

U S T A W A z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 790 i 1114)

Art. 30a.

1. SIM może wynająć lokal mieszkalny powiatowi, gminie, jednoosobowej spółce gminnej lub związkowi międzygminnemu w celu:
 - 1) podnajmowania tego lokalu osobie fizycznej lub
 - 2) prowadzenia w nim [*mieszkania chronionego*] <**mieszkania treningowego lub wspomagane**>, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub
 - 3) ulokowania w nim placówki opiekuńczo-wychowawczej dla nie więcej niż czternaściorga dzieci.
2. SIM może wynająć lokal mieszkalny organizacji pożytku publicznego w celu:
 - 1) prowadzenia w nim [*mieszkania chronionego*] <**mieszkania treningowego lub wspomagane**>, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub
 - 2) ulokowania w nim placówki opiekuńczo-wychowawczej dla nie więcej niż czternaściorga dzieci, lub
 - 3) udostępniania tego lokalu mieszkalnego osobie fizycznej w celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych w ramach działalności prowadzonej przez tę organizację pożytku publicznego w zakresie zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1, 1a, 2, 5a, 7, 24, 28, 31 i 32 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
3. SIM może wynająć lokal mieszkalny pracodawcy niebędącemu osobą fizyczną działającemu w celu udostępnienia tego lokalu swojemu pracownikowi. Z tytułu udostępnienia lokalu mieszkalnego wynajętego od SIM pracodawca może pobierać od pracownika wyłącznie opłaty pokrywające koszty tego najmu.

U S T A W A z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, z późn. zm.)

Art. 62b.

1. Taryfy ustalane dla:
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- 1) odbiorców końcowych, z wyjątkiem odbiorców, którzy dokonują zakupu paliw gazowych:
 - a) w punkcie wirtualnym w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 i 2,
 - b) w postaci skroplonego gazu ziemnego (LNG) lub sprężonego gazu ziemnego (CNG),
 - c) w trybie przetargów, aukcji lub zamówień publicznych w rozumieniu przepisów o zamówieniach publicznych- które stosuje się do dnia 30 września 2017 r.,
 - 2) odbiorców paliw gazowych:
 - a) w gospodarstwach domowych,
 - b) będących wspólnotami mieszkaniowymi, o których mowa w ustawie z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2021 r. poz. 1048), albo spółdzielniami mieszkaniowymi, o których mowa w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1208 oraz z 2022 r. poz. 1561), które z mocy ustawy, umowy lub innego tytułu prawnego są uprawnione lub zobowiązane do zapewnienia paliwa gazowego w lokalach mieszkalnych na potrzeby zużycia przez gospodarstwa domowe, w lokalach podmiotów, o których mowa w lit. d, w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby określone w tym przepisie lub do lokalnej produkcji ciepła zużywanego w gospodarstwach domowych znajdujących się w budynkach wielolokalowych należących do podmiotów, o których mowa w tym przepisie lub w lokalach podmiotów określonych w lit. d, oraz będących lokalami mieszkalnymi stanowiącymi gospodarstwa domowe, które są zlokalizowane w budynkach wielomieszkaniowych, które nie wchodzi w skład zasobu spółdzielni mieszkaniowej, wspólnoty mieszkaniowej lub nie stanowią lokali mieszkalnych zaliczanych do gospodarstw domowych, w lokalach podmiotów, o których mowa w lit. d,
 - c) innych niż podmioty, o których mowa w lit. b, które z mocy ustawy, umowy lub innego tytułu prawnego są uprawnione lub zobowiązane do zapewnienia paliwa gazowego w lokalach mieszkalnych na potrzeby zużycia przez gospodarstwa domowe, w lokalach podmiotów, o których mowa w lit. d, w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby określone w tym przepisie lub do lokalnej produkcji ciepła zużywanego w gospodarstwach domowych znajdujących się w budynkach wielolokalowych lub w lokalach podmiotów określonych w lit. d, pod warunkiem złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 62ba,
 - d) o ile złożą oświadczenie, o którym mowa w art. 62bb, będących:
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- podmiotami udzielającymi świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby udzielania tych świadczeń,
- jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w rozumieniu art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 i 2270 oraz z 2022 r. poz. 1 i 66), w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby świadczenia pomocy społecznej,
- noclegowniami i ogrzewalniami, o których mowa w art. 48a ust. 3 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby podstawowej działalności,
- jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w rozumieniu art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447), w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby podstawowej działalności,
- podmiotami systemu oświaty, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby podstawowej działalności,
- podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1-7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, 583, 655, 682, 807 i 1010), w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby podstawowej działalności,
- podmiotami prowadzącymi żłobki i kluby dziecięce, a także dziennymi opiekunami, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270), w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby podstawowej działalności,
- kościołami i innymi związkami wyznaniowymi, o których mowa w ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2017 r. poz. 1153 oraz z 2022 r. poz. 655), w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby działalności niegospodarczej,
- podmiotami prowadzącymi działalność kulturalną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- 2020 r. poz. 194), w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby tej działalności,
- podmiotami prowadzącymi działalność archiwalną, o której mowa w art. 22 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164), w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby tej działalności,
 - ochotniczymi strażami pożarnymi w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. poz. 2490), w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby realizacji zadań określonych w tej ustawie,
 - placówkami zapewniającymi całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, o których mowa w art. 67 i art. 69 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby podstawowej działalności,
 - rodzinnymi domami pomocy, o których mowa w art. 52 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, oraz [*mieszkaniami chronionymi*] < **mieszkaniami treningowymi lub wspomaganymi**>, o których mowa w art. 53 tej ustawy, w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby podstawowej działalności,
 - centrami integracji społecznej, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176 oraz z 2022 r. poz. 218), w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby podstawowej działalności,
 - klubami integracji społecznej, o których mowa w art. 18 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby podstawowej działalności,
 - warsztatami terapii zajęciowej, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558), oraz zakładami aktywności zawodowej, o których mowa w art. 29 ust. 1 tej ustawy, w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby podstawowej działalności,
 - organizacjami pozarządowymi w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z 2021 r. poz. 1038, 1243, 1535 i 2490 oraz z 2022 r. poz. 857) oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby działalności pożytku publicznego,
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- spółdzielniami socjalnymi, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2085), w zakresie, w jakim zużywają paliwo gazowe na potrzeby podstawowej działalności
 - związkami zawodowymi, o których mowa w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854), w zakresie, w jakim zużywają paliwa gazowe na potrzeby podstawowej działalności
- które stosuje się do dnia 31 grudnia 2027 r.

1a. Przez lokalną produkcję ciepła, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b oraz c, rozumie się wytwarzanie ciepła przez odbiorcę, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b lub c, na potrzeby budynków zasilanych w ciepło przez tego odbiorcę, przy wykorzystaniu źródła ciepła, nieprzyłączonego do zewnętrznej sieci ciepłowniczej, do którego to źródła ciepła tytuł prawny ma ten odbiorca, oraz zlokalizowanego w budynku zasilanym przez to źródło ciepła lub zlokalizowanego w takiej jego bliskości, że stanowią one technologiczny i funkcjonalny system zamknięty. Opłaty za ciepło wytworzone przy wykorzystaniu tego źródła ciepła rozliczane są zgodnie z zasadami przewidzianymi w art. 45a ust. 4.

- przez przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesję na obrót paliwami gazowymi lub na obrót gazem ziemnym z zagranicą podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa URE.

2. Jeżeli umowa sprzedaży paliw gazowych lub umowa kompleksowa nie określają ceny paliw gazowych lub sposobu jej ustalania po ustaniu obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia Prezesowi URE, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się sprzedażą paliw gazowych przesyła odbiorcy projekt zmiany umowy w zakresie proponowanych cen paliw gazowych lub sposobu ich ustalania, w terminie umożliwiającym dostosowanie tej umowy przed upływem terminów, o których mowa w ust. 1, nie później jednak niż na 2 miesiące przed upływem tych terminów. Wraz z projektem zmiany umowy przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane przesłać odbiorcy pisemną informację o prawie do wypowiedzenia umowy.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, odbiorca może wypowiedzieć umowę sprzedaży paliw gazowych lub umowę kompleksową, bez ponoszenia kosztów, składając do przedsiębiorstwa energetycznego pisemne oświadczenie. Umowa ta ulega rozwiązaniu z ostatnim dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym oświadczenie o wypowiedzeniu umowy dotarło do przedsiębiorstwa energetycznego. Odbiorca może wskazać późniejszy termin rozwiązania tej umowy.

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

U S T A W A z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 788)

Art. 1.

Ustawa określa zasady:

- 1) udzielania z Funduszu Dopłat finansowego wsparcia podmiotom realizującym przedsięwzięcia polegające na tworzeniu lub modernizacji:
 - a) lokali mieszkalnych na wynajem o ograniczonym czynszu, w tym lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy,
 - b) [*mieszkań chronionych*] < **mieszkań treningowych lub wspomaganych** >,
 - c) noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń,
 - d) infrastruktury technicznej lub infrastruktury społecznej;
- 1a) udzielania wraz z finansowym wsparciem grantu MZG i grantu OZE;
- 1b) tworzenia, uzupełniania i udostępniania zasobu projektów architektoniczno-budowlanych i projektów technicznych, dotyczących budowy budynków, w których tworzone są lokale mieszkalne, oraz zarządzania tym zasobem;
- 2) gospodarowania lokalami mieszkalnymi na wynajem utworzonymi z wykorzystaniem finansowego wsparcia, które nie wchodzą w skład mieszkaniowego zasobu gminy.

Art. 2.

Ilekoć w ustawie jest mowa o:

- 1) (uchylony);
- 2) noclegowni - należy przez to rozumieć budynek lub wyodrębnione części budynku, przeznaczone do udzielania noclegu osobom bezdomnym, wraz z pomieszczeniami pomocniczymi niezbędnymi do prawidłowego funkcjonowania noclegowni;
- 3) schronisku dla osób bezdomnych - należy przez to rozumieć schronisko dla osób bezdomnych, o którym mowa w art. 48a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.) oraz schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, o którym mowa w art. 48a ust. 2b tej ustawy;
- 3a) ogrzewalni - należy przez to rozumieć tymczasowe schronienie, o którym mowa w art. 48a ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

Objaśnienie oznaczeń: [*]* kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◊ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- 4) [*mieszkanium chronionym*] < **mieszkanium treningowym lub wspomaganym** > - należy przez to rozumieć mieszkanie, o którym mowa w art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 4a) tymczasowym pomieszczeniu - należy przez to rozumieć pomieszczenie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 5a ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 172, 975, 1561 i 2456);
- 5) inwestorze - należy przez to rozumieć podmiot, który w ramach działalności prowadzonej w zakresie budownictwa mieszkaniowego tworzy:
- a) lokale mieszkalne na wynajem,
 - b) [*mieszkania chronione*] < **mieszkania treningowe lub wspomagane** > ,
 - c) tymczasowe pomieszczenia,
 - d) noclegownie,
 - e) schroniska dla osób bezdomnych,
 - f) ogrzewalnie,
 - g) infrastrukturę techniczną lub infrastrukturę społeczną
- z wykorzystaniem finansowego wsparcia udzielonego na zasadach określonych w ustawie;
- 5a) beneficjencie wsparcia - należy przez to rozumieć:
- a) gminę,
 - b) jednoosobową spółkę gminną, której gmina powierzyła realizację zadania własnego w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, z wyjątkiem społecznych inicjatyw mieszkaniowych, albo zadania związanego z infrastrukturą techniczną lub infrastrukturą społeczną, zwaną dalej "jednoosobową spółką gminną",
 - c) związek międzygminny,
 - d) powiat,
 - e) (uchylona),
 - f) (uchylona);
 - g) organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, 1265 i 1812), zwanej dalej "organizacją pozarządową
 - h) podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- które uzyskały finansowe wsparcie na realizację przedsięwzięcia na zasadach określonych w ustawie;
- 6) Banku - należy przez to rozumieć Bank Gospodarstwa Krajowego;
 - 7) społecznej inicjatywie mieszkaniowej - należy przez to rozumieć społeczną inicjatywę mieszkaniową, w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 2224, z 2022 r. poz. 807, 1561 i 2456 oraz z 2023 r. poz. 185) oraz towarzystwo budownictwa społecznego utworzone przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 11 oraz z 2022 r. poz. 807 i 2666);
 - 7a) spółce gminnej - należy przez to rozumieć spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółkę akcyjną, w której gmina lub gminy dysponują odpowiednio ponad 50% głosów na zgromadzeniu wspólników lub na walnym zgromadzeniu, niedziałającą w formie towarzystwa budownictwa społecznego;
 - 8) mieszkaniowym zasobie gminy - należy przez to rozumieć zasób, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego;
 - 8a) byłych mieszkaniach zakładowych - należy przez to rozumieć mieszkania stanowiące przed dniem 7 lutego 2001 r. własność przedsiębiorstw państwowych i spółek handlowych, w których Skarb Państwa był podmiotem dominującym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2554);
 - 9) powierzchni użytkowej lokalu - należy przez to rozumieć powierzchnię obliczoną zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego;
 - 10) finansowaniu zwrotnym - należy przez to rozumieć finansowanie zwrotne, o którym mowa w rozdziale 2a ustawy z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa;
 - 11) infrastrukturze technicznej - należy przez to rozumieć obiekty budowlane służące wykonywaniu zadań własnych gminy, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2, 3 i 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40), lub zadań

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- publicznych powiatu, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 6 i 12 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526);
- 12) infrastrukturze społecznej - należy przez to rozumieć obiekty budowlane służące wykonywaniu zadań własnych gminy, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 5, 6, 8-10 i 12 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, lub zadań publicznych powiatu, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1-3, 7 i 8 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
- 13) poważnych szkodach dla celów środowiskowych - należy przez to rozumieć poważne szkody dla celów środowiskowych określonych w art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 22.06.2020, str. 13, z późn. zm.), zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia;
- 14) planie rozwojowym - należy przez to rozumieć plan, o którym mowa w dokumencie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17 oraz Dz. Urz. UE L 410 z 18.11.2021, str. 197), stanowiącym podstawę realizacji reform i inwestycji objętych wsparciem ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;
- 15) grantie MZG - należy przez to rozumieć grant na pokrycie części kosztów remontu lub przebudowy budynku mieszkalnego będącego własnością gminy lub jednoosobowej spółki gminnej albo części takiego budynku zajmowanego przez lokatora na podstawie obowiązującej umowy najmu udzielany w ramach realizacji działania "Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych", w części dotyczącej budownictwa wielorodzinnego, określonego w planie rozwojowym;
- 16) grantie OZE - należy przez to rozumieć grant na pokrycie części kosztów zakupu, montażu lub budowy instalacji odnawialnego źródła energii, o którym mowa w art. 2 pkt 13 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1378, 1383, 2370 i 2687), z wyłączeniem magazynu biogazu rolniczego, przyłączonej do sieci dystrybucyjnej za pośrednictwem wewnętrznej instalacji, udzielany w ramach realizacji działania "Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności

energetycznej w budynkach mieszkalnych", w części dotyczącej budownictwa wielorodzinnego, określonego w planie rozwojowym.

Art. 6.

1. Finansowego wsparcia, o którym mowa w art. 3 ust. 1, udziela się również gminie, jednoosobowej spółce gminnej, powiatowi, organizacji pozarządowej albo podmiotowi wymienionemu w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, prowadzącemu działalność w zakresie pomocy społecznej, jako beneficjentowi wsparcia, jeżeli pozyskane w ten sposób lokale mieszkalne będą służyć wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej w formie *[mieszkań chronionych]* < **mieszkań treningowych lub wspomaganych** >.
2. Finansowego wsparcia w przypadku, o którym mowa w art. 5a ust. 1, udziela się również gminie, związkowi międzygminnemu albo powiatowi, jako beneficjentowi wsparcia, jeżeli tworzone z udziałem gminy, związku międzygminnego albo powiatu lokale mieszkalne będą służyć wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej, w formie *[mieszkań chronionych]* < **mieszkań treningowych lub wspomaganych** >. Przepisy art. 5 ust. 4, art. 5a ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 stosuje się odpowiednio.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, finansowego wsparcia udziela się pod warunkiem:
 - 1) zawarcia przez gminę, związek międzygminny lub powiat ze społeczną inicjatywą mieszkaniową albo spółką gminną umowy przewidującej w szczególności prawo gminy, związku międzygminnego lub powiatu do najmu lokali mieszkalnych utworzonych z udziałem gminy, związku międzygminnego lub powiatu z prawem do wykorzystywania lokali bez zgody towarzystwa budownictwa społecznego albo spółki gminnej w celu prowadzenia *[mieszkań chronionych]* < **mieszkań treningowych lub wspomaganych** >;
 - 2) zobowiązania się przez gminę, związek międzygminny lub powiat do wykorzystywania lokali w celu prowadzenia *[mieszkań chronionych]* < **mieszkań treningowych lub wspomaganych** > w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej;
 - 3) zobowiązania się przez gminę, związek międzygminny lub powiat, że osoby korzystające z pomocy w formie *[mieszkań chronionych]* < **mieszkań treningowych lub wspomaganych** > wnosić będą opłaty z tytułu używania lokalu, ustalone w sposób określony w przepisach o pomocy społecznej.
4. (uchylony).

Objaśnienie oznaczeń: *[] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

5. Powiat, organizacja pozarządowa, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, albo podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzący działalność w zakresie pomocy społecznej, realizuje przedsięwzięcia, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1-4, na nieruchomościach stanowiących własność powiatu, gminy, jednoosobowej spółki gminnej, Skarbu Państwa, organizacji pozarządowej, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub podmiotu wymienionego w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącemu działalność w zakresie pomocy społecznej.

Art. 15.

1. Jeżeli w budynku lub części budynku, w których w wyniku realizacji przedsięwzięcia powstaną lokale mieszkalne, o których mowa w art. 3 ust. 1, znajdują się lub powstaną również lokale nieobjęte finansowym wsparciem, koszty, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 i 2, których nie można wyodrębnić jako kosztów poniesionych wyłącznie na realizację przedsięwzięcia, zalicza się do kosztów przedsięwzięcia w części odpowiadającej udziałowi powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych, o których mowa w art. 3 ust. 1, w powierzchni stanowiącej sumę powierzchni użytkowej lokali, o których mowa w art. 3 ust. 1, oraz powierzchni użytkowej lokali nieobjętych finansowym wsparciem.
2. Jeżeli w budynku lub części budynku, w których w wyniku realizacji przedsięwzięcia powstaną lokale mieszkalne, o których mowa w art. 5 ust. 1 i art. 5a ust. 1, [*mieszkania chronione*] <**mieszkania treningowe lub wspomagane**>, noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych, tymczasowe pomieszczenia lub ogrzewalnie, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.
3. Do przedsięwzięć, o których mowa w art. 4, w wyniku których nastąpi zwiększenie powierzchni użytkowej pomieszczeń noclegowych w istniejącej noclegowni lub pomieszczeń mieszkalnych w istniejącym schronisku dla osób bezdomnych, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 21.

1. Przed upływem 15 lat od dnia rozliczenia kosztów przedsięwzięcia nie można:
 - 1) zbyć lub zmienić przeznaczenia lokalu mieszkalnego wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy, [*mieszkania chronionego*] <**mieszkania treningowego**>

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- lub wspomaganego**>, noclegowni, schroniska dla osób bezdomnych, tymczasowego pomieszczenia lub ogrzewalni, utworzonych z wykorzystaniem finansowego wsparcia;
- 2) rozwiązać umowy, o której mowa w art. 5 ust. 2, w przypadku, o którym mowa w art. 5a ust. 1, lub dokonać przeniesienia prawa, o którym mowa w art. 5a ust. 2 pkt 2, na rzecz podmiotu innego niż powiat, gmina lub związek międzygminny;
 - 3) rozwiązać umowy lub dokonać przeniesienia prawa, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt 1, na rzecz podmiotu innego niż powiat lub gmina;
 - 4) zmienić, określonych w art. 5a ust. 2 pkt 3 i 4, zasad podnajmowania lokali i ustalania wysokości opłat z tytułu używania lokali;
 - 5) zmienić, określonych w art. 6 ust. 3 pkt 2, zasad wykorzystywania lokali oraz w art. 6 ust. 3 pkt 3 zasad ustalania wysokości opłat z tytułu używania lokali.
2. Przed upływem 10 lat od dnia rozliczenia kosztów przedsięwzięcia, o którym mowa w art. 4 ust. 2, nie można zbyć lub zmienić przeznaczenia noclegowni, schroniska dla osób bezdomnych lub ogrzewalni, wyremontowanych lub przebudowanych z wykorzystaniem finansowego wsparcia.
3. Zakazu zbycia lokalu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie stosuje się w przypadku przedsięwzięć, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 i 6, jeżeli przedmiotem zakupu jest byłe mieszkanie zakładowe, budynek mieszkalny z byłymi mieszkaniami zakładowymi albo udział we współwłasności budynku mieszkalnego, w którym znajdują się byłe mieszkania zakładowe.
- 3a. W przypadku gdy przedmiotem przedsięwzięcia powiązanego z realizacją przedsięwzięcia infrastrukturalnego, na które udzielono finansowego wsparcia, o którym mowa w art. 5c ust. 1, był zakup byłego mieszkania zakładowego, budynku mieszkalnego z byłymi mieszkaniami zakładowymi albo udziału we współwłasności budynku mieszkalnego, w którym znajdują się byłe mieszkania zakładowe, przed upływem 3 lat od dnia rozliczenia kosztów tego przedsięwzięcia infrastrukturalnego nie można zbyć lokalu mieszkalnego utworzonego w ramach tego przedsięwzięcia powiązanego.
4. W przypadku gdy bonifikata udzielona od ceny ustalonej zgodnie z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami będzie niższa od otrzymanego finansowego wsparcia, beneficjent wsparcia wpłaca do Funduszu Dopłat kwotę stanowiącą różnicę między kwotą środków uzyskanych od nabywcy lokalu a kwotą

uzyskanego finansowego wsparcia z Funduszu Dopłat, w terminie 14 dni od dnia wpłaty środków przez nabywcę.

5. W przypadku gdy z realizacją przedsięwzięcia było związane zawarcie umowy, o której mowa w art. 5 ust. 2, przed upływem 15 lat od dnia przedłożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2, nie można:
 - 1) zmienić przeznaczenia lokalu mieszkalnego utworzonego z udziałem gminy albo związku międzygminnego;
 - 2) rozwiązać umowy, o których mowa w art. 5 ust. 2, lub dokonać przeniesienia prawa, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, na rzecz podmiotu innego niż gmina albo związek międzygminny.
6. Dokonanie czynności, o których mowa w ust. 1, jest dopuszczalne po upływie 10 lat od dnia rozliczenia kosztów przedsięwzięcia, jeżeli podmiot dokonujący tych czynności utworzy:
 - 1) lokale mieszkalne wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy, [*mieszkania chronione*] <**mieszkań treningowych lub wspomaganych**> lub tymczasowe pomieszczenia o podobnym standardzie i wyposażeniu, o łącznej powierzchni użytkowej co najmniej równej łącznej powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, mieszkań chronionych lub tymczasowych pomieszczeń, które zostały zbyte lub których przeznaczenie zostało zmienione, lub lokali, o których mowa w art. 5a ust. 1, których dotyczyły czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3;
 - 2) noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych lub ogrzewalnie o podobnym standardzie i wyposażeniu, o powierzchni użytkowej i liczbie miejsc co najmniej równych powierzchni użytkowej i liczbie miejsc w noclegowniach, schroniskach dla osób bezdomnych lub ogrzewalniach, które zostały zbyte lub których przeznaczenie zostało zmienione.
7. W przypadku dokonania czynności, o których mowa w ust. 1, 2 i 3a, niezgodnie z warunkami określonymi w ust. 1, 2, 3a, 6 i 10, podmiot, który dokonał tych czynności, wpłaca, w terminie 30 dni, do Funduszu Dopłat kwotę stanowiącą równowartość kwoty finansowego wsparcia wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od następnego dnia roboczego po dniu przekazania kwoty finansowego wsparcia na rachunek beneficjenta wsparcia.

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

8. W przypadku dokonania czynności, o których mowa w ust. 5, niezgodnie z warunkami określonymi w tym przepisie, przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio.
9. Na utworzenie zasobów, o których mowa w ust. 6, nie udziela się finansowego wsparcia.
10. Dopuszcza się w każdym czasie zmianę przeznaczenia:
 - 1) lokalu mieszkalnego, wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy, na *[mieszkanie chronione]* <**mieszkanie treningowe lub wspomagane**> lub tymczasowe pomieszczenie,
 - 2) *[mieszkania chronionego]* <**mieszkania treningowego lub wspomagane**> na lokal mieszkalny wchodzący w skład mieszkaniowego zasobu gminy lub tymczasowe pomieszczenie,
 - 3) tymczasowego pomieszczenia na lokal mieszkalny wchodzący w skład mieszkaniowego zasobu gminy lub *[mieszkanie chronione]* <**mieszkanie treningowe lub wspomagane**>,
 - 4) noclegowni na schronisko dla osób bezdomnych lub ogrzewalnię,
 - 5) schroniska dla osób bezdomnych na noclegownię lub ogrzewalnię,
 - 6) ogrzewalni na noclegownię lub schronisko dla osób bezdomnych- utworzonych z wykorzystaniem finansowego wsparcia.

U S T A W A z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.)

Art. 207.

1. W przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są:
 - 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
 - 2) wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184,
 - 3) pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości- podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.

Objaśnienie oznaczeń: *[] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

2. Zwrot środków może zostać dokonany przez pomniejszenie kolejnej płatności na rzecz beneficjenta o kwotę podlegającą zwrotowi. Instytucja, o której mowa w art. 188 ust. 1, uwzględnia tę kwotę w zleceniu płatności kierowanym do Banku Gospodarstwa Krajowego. W takim przypadku przepisu ust. 4 pkt 3 nie stosuje się.
 - 2a. Odsetki, o których mowa w ust. 1, nalicza się do dnia zwrotu środków lub do dnia wpływu do właściwej instytucji pisemnej zgody na pomniejszenie kolejnych płatności, o której mowa w ust. 8, jeżeli taka zgoda została wyrażona.
 3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do odsetek, o których mowa w ust. 1.
 4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, beneficjent zostaje wykluczony z możliwości otrzymania środków, o których mowa w ust. 1, jeżeli:
 - 1) otrzymał płatność na podstawie przedstawionych jako autentyczne dokumentów podrobionych lub przerobionych lub dokumentów potwierdzających nieprawdę lub
 - 2) (uchylony),
 - 3) nie zwrócił środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 1, lub
 - 4) okoliczności, o których mowa w ust. 1, wystąpiły wskutek popełnienia przestępstwa przez beneficjenta, partnera, podmiot upoważniony do dokonywania wydatków, a w przypadku gdy podmioty te nie są osobami fizycznymi - osobę uprawnioną do wykonywania w ramach projektu czynności w imieniu beneficjenta, przy czym fakt popełnienia przestępstwa przez wyżej wymienione podmioty został potwierdzony prawomocnym wyrokiem sądowym.
 5. Okres wykluczenia, o którym mowa w ust. 4, rozpoczyna się od dnia, kiedy decyzja, o której mowa w ust. 9, stała się ostateczna, zaś kończy się z upływem trzech lat od dnia dokonania zwrotu tych środków. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 4, zostały stwierdzone po dniu, w którym decyzja, o której mowa w ust. 9, stała się ostateczna, okres wykluczenia rozpoczyna się od dnia stwierdzenia tych okoliczności, z zastrzeżeniem ust. 6.
 6. Jeżeli zwrot środków przez beneficjenta, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 i 4, został dokonany w trybie określonym w ust. 8 lub przed wydaniem decyzji, o której mowa w ust. 9, okres wykluczenia, o którym mowa w ust. 4, rozpoczyna się od dnia stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 4, a kończy się z upływem trzech lat liczonych od dnia dokonania zwrotu środków przez beneficjenta.
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

[7. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do podmiotów, które na podstawie odrębnych przepisów realizują zadania interesu publicznego, jeżeli spowoduje to niemożność wdrożenia działania w ramach programu lub znacznej jego części, do jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych osób prawnych, instytutów badawczych prowadzących działalność leczniczą, podmiotów leczniczych utworzonych przez organy administracji rządowej oraz podmiotów leczniczych utworzonych lub prowadzonych przez uczelnie medyczne, a także do beneficjentów, o których mowa w art. 134b ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.]

<7. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do podmiotów, które na podstawie odrębnych przepisów realizują zadania interesu publicznego, jeżeli spowoduje to niemożność wdrożenia działania w ramach programu lub znacznej jego części, jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych osób prawnych, instytutów badawczych prowadzących działalność leczniczą, podmiotów leczniczych utworzonych przez organy administracji rządowej oraz podmiotów leczniczych utworzonych lub prowadzonych przez uczelnie medyczne, a także do beneficjentów, o których mowa w art. 134b ust. 2 pkt 2 i art. 134o ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.>

8. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 1, instytucja określona odpowiednio w ust. 9, 11 i 11a lub instytucja, która podpisała z beneficjentem umowę o dofinansowanie, wzywa do:

1) zwrotu środków lub

2) do wyrażenia zgody na pomniejszenie kolejnych płatności, o którym mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

9. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 8, organ:

1) pełniący funkcję instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, albo ustawy o zasadach realizacji programów, albo ustawy o zasadach realizacji programów 2021-2027, albo

2) pełniący funkcję instytucji zarządzającej albo instytucji pośredniczącej, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, albo,

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- 3) pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, albo
 - 4) odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu "Łącząc Europę"
 - wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków, z uwzględnieniem ust. 2, oraz zawierającą pouczenie o sankcji wynikającej z ust. 4 pkt 3, z zastrzeżeniem ust. 7.
 10. Decyzji, o której mowa w ust. 9, nie wydaje się, jeżeli dokonano zwrotu środków przed jej wydaniem.
 11. Instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca na podstawie porozumienia lub umowy, o których mowa w art. 27 i art. 32 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach realizacji programów, albo art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach realizacji programów 2021-2027, albo organ odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu "Łącząc Europę", albo organ pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, na podstawie porozumienia lub umowy, może upoważnić instytucję wdrażającą, a w przypadku programów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 - operatora programu, instytucję pośredniczącą lub instytucję, która podpisała z beneficjentem umowę o dofinansowanie, będących jednostkami sektora finansów publicznych, do wydawania decyzji, o której mowa w ust. 9.
 - 11a. W przypadku gdy operator programu lub instytucja pośrednicząca w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, powierza na podstawie porozumienia lub umowy wykonywanie części swoich zadań innemu podmiotowi będącemu jednostką sektora finansów publicznych, porozumienie lub umowa może również zawierać upoważnienie do wydawania decyzji, o której mowa w ust. 9, o ile operator programu lub instytucja pośrednicząca zostały upoważnione do wydawania takich decyzji na podstawie ust. 11.
 12. Od decyzji, o której mowa w ust. 9, wydanej przez:
 - 1) operatora programu albo
 - 2) instytucję pośredniczącą lub instytucję wdrażającą, o których mowa w ust. 11, albo
 - 3) podmiot upoważniony do wydania tej decyzji na podstawie ust. 11a, albo
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

4) instytucję pośredniczącą, o której mowa w ustawie o pomocy społecznej

- służy odwołanie do właściwej instytucji zarządzającej albo organu pełniącego funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, a jeżeli rozpatrywanie odwołań od decyzji instytucji wdrażającej zostało powierzone instytucji pośredniczącej - do instytucji pośredniczącej.

12a. W przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez:

1) instytucję zarządzającą albo

2) organ odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu "Łącząc Europę", albo

3) organ pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2

- służy wniosek do tej instytucji albo organu o ponowne rozpatrzenie sprawy.

13. Przepisów ust. 1-9 nie stosuje się do państwowych jednostek budżetowych.

U S T A W A z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1054)

Art. 52.

1. Nieodpłatne przekazanie nieruchomości jednostce samorządu terytorialnego, związkowi jednostek samorządu terytorialnego lub spółce celowej z wyłącznym udziałem jednostki samorządu terytorialnego może nastąpić w drodze umowy:

- 1) w celu realizacji inwestycji mieszkaniowej, w wyniku której powstaną lokale wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy;
- 2) w przypadku nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji lub w jego sąsiedztwie - w celu realizacji działań rewitalizacyjnych;
- 3) na cele związane z realizacją inwestycji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych;

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- 4) w celu umożliwienia realizacji miejscowego planu odbudowy, o którym mowa w ustawie z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu;
 - 5) jeżeli są przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele związane z realizacją inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji publicznej, kultury i kultury fizycznej, zakładania lub rozszerzania cmentarzy komunalnych albo jeżeli położony jest na nich cmentarz;
 - 6) jeżeli są przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod drogi gminne, powiatowe i wojewódzkie oraz zajęte na te cele;
 - 7) w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i 572), art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 oraz z 2023 r. poz. 572) oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 oraz z 2023 r. poz. 572);
 - 8) (uchylony).
2. Nieruchomości wchodzące w skład Zasobu mogą być również przedmiotem umowy o nieodpłatnym przekazaniu nieruchomości jednostce samorządu terytorialnego lub związkowi jednostek samorządu terytorialnego w celu realizacji na tej nieruchomości:
- 1) przedsięwzięcia mającego na celu utworzenie [*mieszkań chronionych*] < **mieszkań treningowych lub wspomaganych**>, noclegowni, schroniska dla bezdomnych lub ogrzewalni;
 - 2) obiektów infrastruktury technicznej lub infrastruktury społecznej, rozumianej jako obiekty budowlane służące realizacji celów publicznych w zakresie pomocy społecznej, edukacji i wychowania, kultury, zdrowia i sportu oraz tereny zieleni publicznej - wraz z terenami, obiektami i urządzeniami niezbędnymi do ich funkcjonowania;
 - 3) inwestycji towarzyszącej, o której mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących.
3. W przypadku zbycia lub przeznaczenia nieruchomości na inny cel, niż określony w umowie, przed upływem 10 lat od dnia jej nieodpłatnego przekazania, KZN występuje do
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

jednostki samorządu terytorialnego, związku jednostek samorządu terytorialnego lub spółki celowej z wyłącznym udziałem jednostki samorządu terytorialnego z żądaniem zwrotu wartości rynkowej nieruchomości, określonej na dzień żądania. KZN może odstąpić od żądania zwrotu, jeżeli nieruchomość zostanie zbyta lub przeznaczona na cele publiczne.

4. (uchylony).

5. (uchylony).

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, zawarcie umowy następuje na wniosek właściwej miejscowo jednostki samorządu terytorialnego.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, zawarcie umowy następuje na wniosek właściwej miejscowo jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego.

8. Umowa o nieodpłatnym przekazaniu określa w szczególności:

1) strony umowy;

2) przedmiot umowy, w tym cel wykorzystania nieruchomości;

3) warunki wykorzystania nieruchomości;

4) prawa i obowiązki stron umowy;

5) kary umowne za wykorzystanie nieruchomości niezgodnie z celem, na jaki została przekazana, lub za naruszenie warunków wskazanych w umowie;

6) warunki odstąpienia od umowy.

9. (uchylony).

U S T A W A z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. poz. 1967, z późn. zm.)

Art. 4.

1. Średnią cenę wytwarzania ciepła z rekompensatą lub maksymalną cenę dostawy ciepła ustala się dla:

1) gospodarstw domowych;

2) wspólnot mieszkaniowych, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2021 r. poz. 1048), albo spółdzielni mieszkaniowych, o których

Objaśnienie oznaczeń: [i] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◊ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1208 oraz z 2022 r. poz. 1561), które są uprawnione lub zobowiązane do zapewnienia ciepła w lokalach mieszkalnych na potrzeby zużycia przez gospodarstwa domowe albo w lokalach podmiotów, o których mowa w pkt 4, w zakresie, w jakim zużywają ciepło na potrzeby określone w tych przepisach;

- 3) podmiotów innych niż podmioty, o których mowa w pkt 2, które na mocy ustawy, umowy lub innego tytułu prawnego są uprawnione lub zobowiązane do zapewnienia dostaw ciepła do lokali mieszkalnych na potrzeby zużycia przez gospodarstwa domowe albo w lokalach podmiotów, o których mowa w pkt 4, w zakresie, w jakim zużywają ciepło na potrzeby określone w tych przepisach;
- 4) o ile złożą oświadczenie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 - podmiotów będących:
 - a) podmiotem udzielającym świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby udzielania tych świadczeń,
 - b) jednostką organizacyjną pomocy społecznej w rozumieniu art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.), w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby świadczenia pomocy społecznej,
 - c) noclegownią albo ogrzewalnią, o których mowa w art. 48a ust. 3 albo 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w zakresie, w jakim zużywają ciepło na potrzeby podstawowej działalności,
 - d) jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w rozumieniu art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 i 1700), w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby podstawowej działalności,
 - e) podmiotem systemu oświaty, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.), w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby podstawowej działalności,
 - f) podmiotem tworzącym system szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1-7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.), w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby podstawowej działalności,
 - g) podmiotem prowadzącym żłobek lub klub dziecięcy, a także dziennym opiekunem, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- do lat 3 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1324 i 1383), w zakresie, w jakim zużywają ciepło na potrzeby podstawowej działalności,
- h) kościołem lub innym związkiem wyznaniowym, o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2022 r. poz. 1435 i 1700), w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby działalności niegospodarczej,
 - i) podmiotem prowadzącym działalność kulturalną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194), w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby tej działalności,
 - j) podmiotem prowadzącym działalność archiwalną, o której mowa w art. 22 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164), w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby tej działalności,
 - k) ochotniczą strażą pożarną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. poz. 2490 oraz z 2022 r. poz. 1301), w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby realizacji zadań określonych w tej ustawie,
 - l) placówką zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, o której mowa w art. 67 i art. 69 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby podstawowej działalności,
 - m) rodzinnym domem pomocy, o którym mowa w art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, albo [*mieszkaniem chronionym*] < **mieszkaniem treningowym lub wspomagany** >, o którym mowa w art. 53 tej ustawy, w zakresie, w jakim zużywają ciepło na potrzeby podstawowej działalności,
 - n) centrum integracji społecznej, o którym mowa w art. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176 oraz z 2022 r. poz. 218 i 1812), w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby podstawowej działalności,
 - o) klubem integracji społecznej, o którym mowa w art. 18 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby podstawowej działalności,
 - p) warsztatem terapii zajęciowej w rozumieniu art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812) albo zakładem
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

aktywności zawodowej, o którym mowa w art. 29 ust. 1 tej ustawy, w zakresie, w jakim zużywają ciepło na potrzeby podstawowej działalności,

- q) organizacją pozarządową w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, 1265 i 1812) albo podmiotem, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, w zakresie, w jakim zużywają ciepło na potrzeby działalności pożytku publicznego,
 - r) spółdzielnią socjalną w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2085 oraz z 2022 r. poz. 1812), w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby podstawowej działalności;
 - s) związkiem zawodowym, o którym mowa w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854), w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby podstawowej działalności,
 - t) jednostką organizacyjną publicznej służby krwi, o której mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2-4 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1749 oraz z 2022 r. poz. 974 i 2280), w zakresie, w jakim zużywa ciepło na potrzeby podstawowej działalności.
2. Średniej ceny wytwarzania ciepła z rekompensatą i maksymalnej ceny dostawy ciepła nie stosuje się do odbiorców w zakresie, w jakim korzystają ze wsparcia na cele ogrzewania na podstawie przepisów:
- 1) ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. poz. 202, 1477, 1692 i 1723);
 - 2) ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. poz. 1692 i 1967);
 - 2a) ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. poz. 2687);
 - 3) art. 24 lub art. 26.

U S T A W A z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (Dz. U. poz. 2243 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295 i 1113)

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

Art. 2.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) cena maksymalna - cenę energii elektrycznej wynoszącą:

a) 693 zł/MWh - w przypadku odbiorców uprawnionych, o których mowa w pkt 2 lit. a,

b) 785 zł/MWh - w przypadku odbiorców uprawnionych, o których mowa w pkt 2 lit. b-f

- przy czym cena ta nie zawiera podatku od towarów i usług, o którym mowa w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.), oraz podatku akcyzowego, o którym mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 143, 1137, 1488, 1967, 2180 i 2236);

2) odbiorca uprawniony:

a) odbiorcę uprawnionego w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. poz. 2127), w przypadku gdy zużywa energię elektryczną powyżej maksymalnych limitów zużycia energii elektrycznej określonych w art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 2, art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 1 oraz z uwzględnieniem art. 11 tej ustawy,

b) przedsiębiorcę będącego mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24, 974 i 1570), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,

c) innego niż podmiot określony w lit. a, będącego małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu art. 2 pkt 1 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854 z dnia 6 października 2022 r. w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii (Dz. Urz. UE LI 261 z 07.10.2022, str. 1), producenta rolnego będącego osobą fizyczną wpisaną do ewidencji producentów, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2022 r. poz. 2001), lub osobą fizyczną prowadzącą dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu art. 2 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby prowadzonej działalności,

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

d) jednostkę samorządu terytorialnego, miasto stołeczne Warszawę, związek metropolitalny w województwie śląskim, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2578), lub podmiot świadczący na rzecz tych podmiotów usługi, w tym samorządowy zakład budżetowy, samorządową jednostkę budżetową oraz spółki, o których mowa w art. 9 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 679), w zakresie, w jakim zużywają energię elektryczną na potrzeby wykonywania zadań zleconych i zadań własnych, w tym usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, z zakresu:

- dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- transportu zbiorowego,
- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania magazynu przeciwpowodziowego,
- utrzymania obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, 1265 i 1812),

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- kultury fizycznej w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1599 i 2185),
 - e) podmiot będący:
 - podmiotem udzielającym świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby udzielania tych świadczeń,
 - jednostką organizacyjną pomocy społecznej w rozumieniu art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby świadczenia pomocy społecznej, 2105, 2133, 2232, 2269, 2270, 2328, 2376, 2427, 2430 i 2490 oraz z 2022 r. poz. 1, 24, 64, 138, 501, 558, 583, 646, 655, 830, 872, 1079, 1265, 1301, 1358, 1459, 1512, 1561, 1692, 1846, 1967, 2014, 2127 i 2180. 1700, 1812, 1967, 2127 i 2140.
 - noclegownią albo ogrzewalnią, o których mowa w art. 48a ust. 3 albo 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w zakresie, w jakim zużywają energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w rozumieniu art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, 1700 i 2140), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - podmiotem systemu oświaty, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - podmiotem tworzącym system szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1-7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - podmiotem prowadzącym żłobek lub klub dziecięcy, a także dziennym opiekunem, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1324, 1383 i 2140), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - kościołem lub innym związkiem wyznaniowym, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2022 r. poz.
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- 1435 i 1700), w zakresie, w jakim zużywają energię elektryczną na potrzeby działalności niegospodarczej,
- podmiotem prowadzącym działalność kulturalną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby tej działalności,
 - centrum, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - kołem gospodyń wiejskich, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 2256), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby swojej działalności,
 - podmiotem prowadzącym działalność archiwalną, o której mowa w art. 22 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby tej działalności,
 - specjalistycznym ośrodkiem wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, o których mowa w art. 6 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - spółdzielnią inwalidów lub spółdzielnią niewidomych, o których mowa w art. 181a § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2021 r. poz. 648), w zakresie, w jakim zużywają energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - podmiotem leczniczym będącym jednostką organizacyjną publicznej służby krwi, o której mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2-4 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1749 oraz z 2022 r. poz. 974), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby realizacji zadań wynikających z tej ustawy,
 - ochotniczą strażą pożarną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. poz. 2490 oraz z 2022 r. poz. 1301 i 1964), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby realizacji zadań określonych w tej ustawie,
 - placówką zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, o której mowa w art. 67 i art. 69 ustawy z dnia 12 marca
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- 2004 r. o pomocy społecznej, w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
- rodzinnym domem pomocy, o którym mowa w art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, albo [*mieszkaniem chronionym*] <**mieszkaniem treningowym lub wspomagany**>, o którym mowa w art. 53 tej ustawy, w zakresie, w jakim zużywają energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - centrum integracji społecznej, o którym mowa w art. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2241), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - klubem integracji społecznej, o którym mowa w art. 18 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - warsztatem terapii zajęciowej w rozumieniu art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812) albo zakładem aktywności zawodowej, o których mowa w art. 29 ust. 1 tej ustawy, w zakresie, w jakim zużywają energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - organizacją pozarządową w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, w zakresie, w jakim zużywają energię elektryczną na potrzeby działalności pożytku publicznego,
 - spółdzielnią socjalną w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2085 oraz z 2022 r. poz. 1812 i 2140), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - związkiem zawodowym, o którym mowa w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - podmiotem prowadzącym działalność w zakresie kultury fizycznej w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,

- schroniskiem dla zwierząt w rozumieniu art. 4 pkt 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 572), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - azylem dla zwierząt, o którym mowa w art. 5 pkt 1e ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726 i 2185), ogrodem botanicznym, o którym mowa w art. 5 pkt 10 tej ustawy, ogrodem zoologicznym, o którym mowa w art. 5 pkt 11 tej ustawy, lub ośrodkiem rehabilitacji zwierząt, o którym mowa w art. 5 pkt 13 tej ustawy, w zakresie, w jakim zużywają energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - okręgowym ośrodkiem wychowawczym, zakładem poprawczym lub schroniskiem dla nieletnich, o których mowa w art. 343 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700), w zakresie, w jakim zużywają energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
 - wspólnotami mieszkaniowymi, o których mowa w ustawie z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2021 r. poz. 1048), albo spółdzielniami mieszkaniowymi, o których mowa w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1208 oraz z 2022 r. poz. 1561), w zakresie, w jakim nie są odbiorcą uprawnionym, o którym mowa w lit. a, i zużywają energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności;
- f) podmiot, który z mocy ustawy, umowy lub innego tytułu prawnego jest uprawniony lub zobowiązany do zapewnienia energii elektrycznej w lokalach użytkowanych przez podmioty, o których mowa w lit. b-e, w zakresie, w jakim zapewnia energię elektryczną w tych lokalach, pod warunkiem złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 5 ust. 1;
- 3) punkt poboru energii - punkt poboru energii w rozumieniu art. 3 pkt 67 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, 1723, 2127 i 2243), zwanej dalej "ustawą - Prawo energetyczne";
- 4) wytwórca energii elektrycznej - przedsiębiorstwo energetyczne w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej;
- 5) hurtowy rynek energii elektrycznej - rynek, na którym jest prowadzony obrót produktami energetycznymi sprzedawanymi:
- a) przez giełdy towarowe w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 170, 1488 i 1933), rynek organizowany przez
-

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◇ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany w rozumieniu art. 3 pkt 44 ustawy - Prawo energetyczne, zorganizowaną platformę obrotu w rozumieniu art. 3 pkt 44a ustawy - Prawo energetyczne prowadzoną przez spółkę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej giełdę towarową w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych oraz w ramach jednolitego łączenia rynków dnia następnego i dnia bieżącego prowadzonych przez wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 28b ustawy - Prawo energetyczne,

- b) w ramach umów sprzedaży energii elektrycznej, w których jedną ze stron jest wytwórca energii elektrycznej, oraz w ramach umów sprzedaży energii elektrycznej zawartych pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi wykonującymi działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną;
- 6) umowa sprzedaży energii elektrycznej - umowę, której przedmiotem jest sprzedaż energii elektrycznej z gwarancją fizycznej dostawy tej energii, obejmująca wszystkie dodatkowe rozliczenia pieniężne związane ze sprzedażą tej energii elektrycznej, zawartą:
 - a) na hurtowym rynku energii elektrycznej, gdzie jedną ze stron jest wytwórca energii elektrycznej albo przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną,
 - b) między przedsiębiorstwem energetycznym wykonującym działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną albo wytwórcą energii elektrycznej a odbiorcą końcowym w rozumieniu art. 3 pkt 13a ustawy - Prawo energetyczne;
- 7) rynek bilansujący energii elektrycznej - rynek, o którym mowa w art. 2 pkt 2 rozporządzenia Komisji 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania (Dz. Urz. UE L 312 z 28.11.2017, str. 6, z późn. zm. 7), w ramach którego operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego, o którym mowa w art. 3 pkt 24 ustawy - Prawo energetyczne:
 - a) nabywa usługi bilansujące świadczone przez dostawców usług bilansujących, o których mowa w art. 2 pkt 6 tego rozporządzenia,
 - b) prowadzi zintegrowany proces grafikowania, o którym mowa w art. 2 pkt 19 tego rozporządzenia,
 - c) prowadzi bilansowanie systemu w rozumieniu art. 3 pkt 23a ustawy - Prawo energetyczne,

Objaśnienie oznaczeń: [*] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ **druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm**

- d) prowadzi zarządzanie ograniczeniami systemowymi w rozumieniu art. 3 pkt 23b ustawy - Prawo energetyczne,
- e) prowadzi centralny mechanizm bilansowania handlowego w rozumieniu art. 3 pkt 41 ustawy - Prawo energetyczne;
- 8) cena rynkowa - cenę energii elektrycznej netto określoną w zł/MWh ustaloną w ramach:
 - a) umowy sprzedaży energii elektrycznej lub,
 - b) rynku bilansującego energii elektrycznej lub
 - c) umowy związanej ze sprzedażą energii elektrycznej obejmującej w szczególności instrumenty finansowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1500, 1488, 1933, 2185 i 2640 oraz z 2023 r. poz. 180), lub gwarancje pochodzenia w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1378, 1383, 2370 i 2687), zwanej dalej "ustawą o odnawialnych źródłach energii", w których dodatkowe rozliczenia pieniężne zależą od ilości lub wartości sprzedanej energii elektrycznej;
- 9) limit ceny - limit ceny energii elektrycznej netto określony w zł/MWh;
- 10) odpis na Fundusz - kwotę środków finansowych podlegającą przekazaniu przez wytwórcę energii elektrycznej oraz przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną na rachunek Funduszu Wypłaty Różnicy Ceny, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2538, z późn. zm. 11), zwany dalej "Funduszem", kalkulowaną w odniesieniu do umów sprzedaży energii elektrycznej oraz w ramach sprzedaży energii elektrycznej na rynku bilansującym energią elektryczną, na podstawie których dostawa energii elektrycznej została zrealizowana w danym dniu w przypadku wytwórców energii elektrycznej albo dla okresu wskazanego w art. 23 ust. 2a w przypadku przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność w zakresie obrotu energią elektryczną.